

(ISSN: 2602-4047)

Uysal Bayrak, H. & Tanik Önal, N. (2021). SWOT Analysis of Distance Education Based on Preschool Teacher Candidates, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 189-234.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.349>

Article Type (Makale Türü): Research Article

SWOT ANALYSIS OF DISTANCE EDUCATION BASED ON PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES

Hatice UYSAL BAYRAK

Assist. Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde, Türkiye, huysal@ohu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3996-2402

Nagihan TANIK ÖNAL

Assist. Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde, Türkiye, ntanikonan@ohu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5926-521X

Received: 04.12.2020

Accepted: 18.02.2021

Published: 10.03.2021

ABSTRACT

This study aimed at examining the Community Service Practices (CSP) lesson, which was an applied lesson in the distance education process, with SWOT analysis based on the opinions of Preschool Teacher candidates who will work with the youngest but the fastest development unit of the society. The participants of the study were 52 preschool teacher candidates studying at a state university in the Central Anatolia Region of Turkey. The data were collected by using document analysis, one of the qualitative data collection methods. The obtained data were analyzed by using content analysis method. The data obtained were categorized as strengths, weaknesses, opportunities, and threats in parallel with the SWOT Analysis. As a result of the study, the opinions that the participants repeated the most as the strengths of the CSP lesson held with distance education were being happy, helping each other, developing self-confidence, carrying out the lessons from home, raising people's awareness, enabling children to learn by having fun, and being efficient. Considering the weaknesses, the participants mentioned not being able to practice, not getting spiritual pleasure, having difficulty in finding activities, not being able to establish social interaction, having difficulties in communicating with classmates, not being able to gain professional experience, and lack of equipment. The opinions the participants repeated the most in the opportunities category were gaining experience in conducting an applied lesson like CSP in a distance learning environment, reaching many students through activities, professional development, and learning to develop activities. The factors perceived by the same participants as threats were problems arising from the Internet speed and lack of infrastructure, difficulty in the inspection, and problems arising from the lesson content.

Keywords: Distance learning, community services practices, SWOT analysis, preschool education, preschool education teacher candidates.

INTRODUCTION

Education is the most effective tool in shaping the future of a country. Education is seen as the key to both the individual's self-development and the progress of society (Çetin & Sönmez, 2009). It is expected that individuals who will work in the teaching profession - a practice-oriented field- have acquired the skills as well as the knowledge required for teaching (Karakuş et al., 2020). It is believed that teacher candidates, who have developed themselves well-equipped in various fields, will become more social individuals, more sensitive to the problems of the society, and have improved problem-solving skills in their lives after their education process (Ayvacı & Akyıldız, 2009). If the teacher candidate knows every aspect of the society that he/she will serve in future as of his/her undergraduate years, he/she can easily solve the problems arising from individual and social differences in the institution he/she serves and in his/her immediate surroundings. It is not easy for a teacher candidate who does not know the society close enough, who is alienated from the society, who is not sensitive to social problems, and who does not know how he/she will affect the society positively, is not easy to be successful enough during his/her professional experiences. This is because, first of all, teaching function is a dynamic function that exists together with social characteristics and is directly affected by current events (Çetin & Sönmez, 2009). It is normal behavior for a farsighted individual to be sensitive to the needs and expectations of the society, to be side by side with the society in the process of creating solutions to these problems, and to think over these problems. Therefore, teachers are also expected to direct the society, be the leaders of the society they live in, and not be indifferent to the problems of the society (Ayvacı & Akyıldız, 2009). If it is aimed that teacher candidates can cope with difficulties in education and create a driving force in carrying the society they live to higher levels, the education provided should be able to develop the potential of independent thinking, creativity, self-control, self-confidence, and problem-solving in teacher candidates. The Community Service Practices (CSP) lesson emerges as a lesson that takes this as a goal (Çetin & Sönmez, 2009).

The Community Service Practices lesson had been taught as a compulsory or elective lesson in many faculties and colleges affiliated to universities, but the Council of Higher Education (CoHE) decided to make it a compulsory lesson in the Turkish Education, Foreign Language Education, and Basic Education departments in 2006 within the scope of the studies carried out to update the programs of education faculties (Çetin & Sönmez, 2009). Again, the undergraduate programs of education faculties were updated by CoHE in 2018 and CSP continued to be a compulsory lesson (CoHE, 2018). The reason for the existence of this lesson is developing awareness and sensitivity of teacher candidates, who will perform the teaching profession -one of the socially responsible professions- in the future, towards social problems (Çetin & Sönmez, 2009). With this specific lesson, it is aimed that teacher candidates will create positive and lasting movements in their society and increase their social sensitivity (Dinçer, Ergül, Şen & Çabuk, 2011). Considering the content of the lesson, it is thought that the CSP lesson should be shaped around the concepts of civil society and participation. It is believed that raising teachers who voluntarily deal with the problems of the society, who have information about the functions of civil society, and who understand the importance and necessity of participation while continuing their profession, should be among the main objectives of this lesson (Ayvacı & Akyıldız, 2009). One of the objectives of the CSP lesson, a

compulsory lesson in the Preschool Teaching undergraduate programs of education faculties in Turkey, is to increase the awareness of teacher candidates about social and educational problems in their environment and their belonging to the community through the activities they will implement. (Haktanır, Akgün, Karaman & Duman 2013). When the related literature in Turkey is reviewed, it is seen that several education faculties have guidelines highlighting the various principles of implementing the CSP lesson. However, there are questions regarding the practices that can be carried out in the lesson. As a matter of fact, it can be said that the studies on the execution and processing of this lesson are currently limited. It is known that the benefit of these practices to teacher candidates will be great if they are carried out effectively in education faculty undergraduate programs. Studies are needed to determine the existing situation in order to increase the possible benefits of CSP (Elma et al., 2010).

The coronavirus (COVID-19) pandemic has forced many universities to deploy distance education (Bataneh, Atoum, Alsmadi & Shikhali, 2021; Wargadinata, Maimunah, Dewi & Rofiq, 2020) and countries have had to prepare themselves for the changing world due to this pandemic (Rajhans, Memon, Patil & Goyal, 2020). Although crises throughout history have tended to reshape societies, it remains uncertain how the global COVID-19 pandemic will change our lives (Kang, 2021). Faculty members and students who have never tried distance education before have suddenly encountered this situation (Bataneh, Atoum, Alsmadi & Shikhali, 2021; Gürlü, Uslu & Daştan, 2020; Laplante, 2020). Countries are struggling with new situations caused by the ongoing COVID-19 pandemic all over the world, and education administrators attempt to meet the educational needs of students through online platforms and distance education solutions (Özer, 2020; Vasiliki, Charissi & Tympa, 2021). Universities are experiencing major reforms globally in the midst of the deadlock in the COVID-19 pandemic (Rajhans, Memon, Patil & Goyal, 2020). The COVID-19 pandemic is proving to be a tough, challenging, and creative destruction for all education systems around the world (Theoret & Ming, 2020). The past 50 years have witnessed tremendous growth worldwide in the provision of education at all levels. COVID-19 is the biggest challenge faced by these national education systems. Many governments have taken intensive measures to protect all students and staff from the pandemic, and have urged institutions to cease face-to-face teaching and move to distance education and virtual education almost overnight (Daniel, 2020; Sahu, 2020). Education administrators have also made efforts to produce solutions through distance education in order to meet the educational needs of their students (Pinar & Dönel Akgül, 2020). The distance education method, which includes discussions regarding its possibility, applicability, and effectiveness, has come into effect as the easiest and most applicable solution in terms of ensuring the sustainability of education with the effect of the spread of virus all over the world (Telli Yamamoto & Altun, 2020). Thus, the pandemic period increased the importance of distance education even more (Durak, Çankaya & İzmirli, 2020). In addition to all the regulations regarding the prevention of spread by creating social distance in the COVID-19 pandemic, the best practice that can provide this in education is the distance education environment. It has been approved in all countries, especially considering the spread of the virus, and has become the most preferred channel by the educational experts (Telli Yamamoto & Altun, 2020). In this regard, it can be stated that the world will no longer be the same in terms of distance

education (Durak, Çankaya & İzmirli, 2020). Eventually, thanks to the crisis caused by COVID-19, it is clear that it offers an opportunity to include distance education in new areas and create sustainable and effective learning solutions for the masses it affects. However, a systematic approach to investing, planning, and delivering in distance education is an absolute must (Vlachopoulos, 2020).

Aim

The digitalization of higher education is a long-term trend that is gaining new momentum for further development due to the compulsory transition to distance education during the COVID-19 pandemic (Noskova, Goloukhova, Proskurina & Nguen, 2021). In order to be successful in this trend, it is important to find effective solutions to the problems experienced in the continuing education process. One of the tools to bring solutions to educational problems and to spread them is the use of technology in education. One of the educational practices using technology in education is distance education practices (Gelişli, 2015). In Turkey, distance education has emerged as an application that must be implemented quickly to manage the process effectively and to prevent students from sufferings such as not being able to graduate and losing a semester. This practice, which is attempted to be created and established quickly, is expected to have deficits and negative impacts (Brooks et al., 2020; Owusu-Fordjour, Koomson & Hanson, 2020; Sahu, 2020). As this trend of distance education is rapidly implemented during the COVID-19 pandemic, students' anxiety must be addressed in various ways to ensure that they can actively and effectively participate in it (Bao, 2020). The rapid revealing of student perceptions and opinions on distance education has a very important role in revealing the positive and negative aspects of distance education experienced for the first time on such a large scale (Kaleli-Yılmaz & Güven, 2015; Karakuş et al., 2020). The evaluation of distance education in universities in Turkey in the pandemic period will shape the expectations and experience of the students as well as the instructors' integration levels to the technology (Karadağ & Yücel, 2020). The fact that the hotness of the agenda regarding the COVID-19 pandemic and its impact on education, particularly on practical lessons, is an ongoing problem. This, in a sense, suggests that this study is up to date. This study, which was planned to contribute to the literature in this regard, aimed at carrying out a SWOT analysis of the process in line with the opinions of Preschool Teaching program teacher candidates on the subject of teaching the Community Service Practices lesson, an applied lesson, through distance education.

METHOD

Research Design

This study was carried out on the basis of the basic qualitative research model among qualitative research methods (Merriam, 2013). According to Merriam, the priority in basic qualitative research is to try to determine how individuals make sense of the reality that is being attempted to be reached in their interactions with their social world. In this study, this pattern was preferred because the opinions of the participants on the CSP lesson,

which was conducted in the form of distance education, were investigated in terms of their interactions with their social world.

Participants

The participants of the study were 52 preschool teacher candidates studying at a state university in the Central Anatolia Region. 24 (46.1%) of the participants are second grade, 28 (53.9%) of the participants are third grade. In addition, only 4 of the participants are male (7.7%), 48 of the participants (92.3%) are female. Criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used for determining the participants. In criterion sampling, observational units - the participants - are included in the study because they have a special situation and certain characteristics (Patton, 2002). The criteria determined in this research were as follows;

- i) Participants studying in preschool teaching department should be attending the distance education on the Community Service Practices lesson,
- ii) The participants should voluntarily participate in the study.

Data Collection Tools

The data of the study were collected by document analysis, one of the qualitative data collection methods. According to Patton (2002), document analysis involves the examination of the full text of organizational, clinical, or program records, correspondence, official letters or reports, personal diaries, and written responses to open-ended questionnaires. In this regard, an online form consisting of open-ended questions was prepared by the participants in this study in accordance with the research purposes. While preparing the form, questions were asked that would serve to obtain information about internal and external environmental factors in the SWOT Analysis. In this context, the strengths and weaknesses of the CSP lesson, which is conducted in the form of distance education, in order to determine the internal environmental factors; in order to determine the external environmental factors, the opportunities offered by this process and aimed determining the threats, items were included in the form. The opinions of one preschool education expert and one computer and instructional technologies education expert were obtained considering the suitability of the form consisting of ten articles. Experts did not suggest any changes and stated that the form was prepared in line with the research purposes. The sample items in the form were as follows:

- What do you think are the strengths (superiorities, advantages) of the CSP lesson performed in the form of distance education? Can you please explain why you think so?
- What do you think are the weaknesses (constraints, disadvantages) of the CSP lesson performed in the form of distance education? Can you please explain why you think so?

Data Collection

The ten-item data collection tool created by the researchers was converted into an online form using Google Form. The form was created by the using Google Form. Using the online form in the study provided the participants with ease of filling in the data collection tool whenever they wanted. In the first part of the form, there is a text that mentions the importance of students' participation in the study, that their personal information is not requested and that the obtained data will only be used for scientific purposes. This form was delivered to students electronically at the end of the spring semester of the 2019-2020 academic year. Participants responded to the questionnaire in a two-week period. The obtained data set was controlled and a total of 52 data were used for analysis.

Data Analysis

Preliminary preparations were made before analyzing the data. In this regard, first of all, the data of each participant was read and controlled. During these controls, it was determined that the forms of two participants were filled in twice and they were removed from the data set. The remaining 52 data were coded from TC1 (TC: teacher candidate) to TC52 and, then, the analysis was started. The obtained data were analyzed by using content analysis method. When conducting the content analysis, the data are arranged in a meaningful way and categories are created in line with the relationships that will explain the data in the best way (Yıldırım & Şimşek, 2011). The data obtained in this study were categorized as strengths, weaknesses, opportunities, and threats in parallel with the SWOT Analysis.

The analysis of the data was carried out by one of the researchers and an academic experienced in qualitative research. The consistency between the codes and categories created by the two experts was calculated using Miles and Huberman's (1994) $[\text{Agreement} / (\text{Disagreement} + \text{Agreement}) \times 100]$ formula and the consistency between coders was determined to be 90%. In this regard, it can be stated that the analyzes made are consistent. In addition, codes with the same frequency in the data analysis were not included in the categories.

Validity and Reliability

The data collected to ensure the validity of the study and how the researchers reached the results were explained in detail. In addition to this, direct quotations from the opinions of the participants were provided to ensure validity (Yıldırım & Şimşek, 2011). To ensure internal validity (credibility) in the study, researcher triangulation method was used, that is, data collection and data analysis processes were carried out by more than one researcher (Merriam, 2013; Yıldırım & Şimşek: 2011).

Ensuring transferability is an important criterion in qualitative research. Therefore, the stages of the research process were provided in detail to ensure transferability in this study. As it is difficult to generalize qualitative

research, it is considered to be sufficient to provide detailed information about the stages of the research process to increase the transferability of the research.

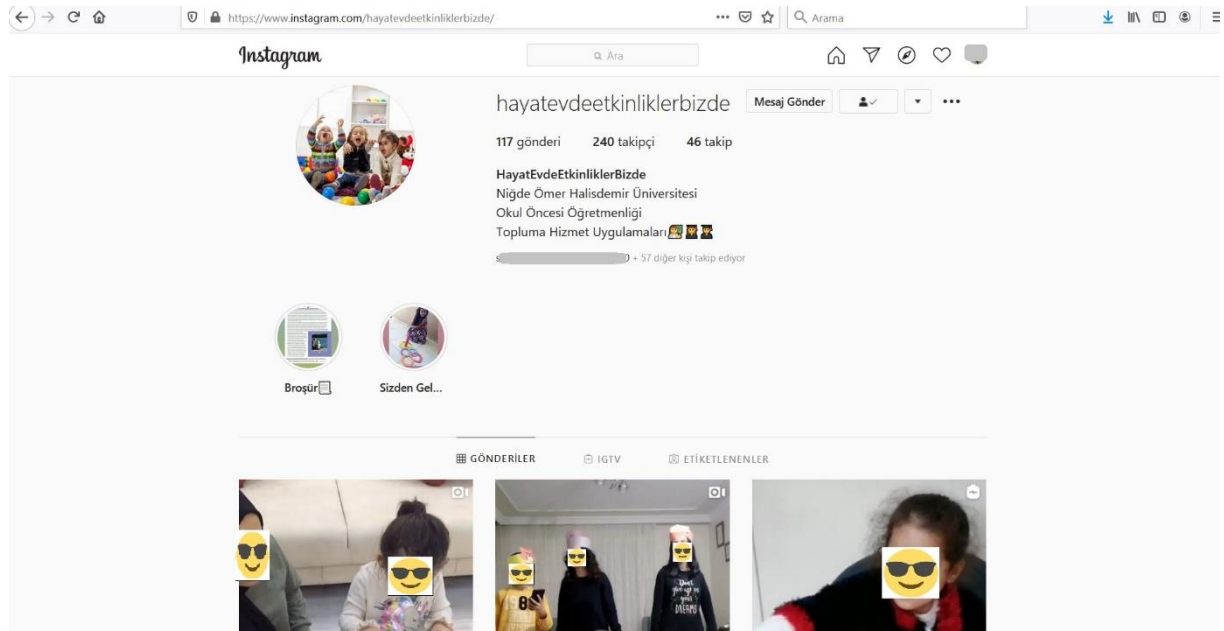
To ensure the reliability of the study, the consistency between coders was calculated to be 90% by using Miles and Huberman's (1994) formula. In the literature, it is recommended that the consistency between the coding of researchers should be at least 80% (Patton, 2002; Yıldırım & Şimşek, 2011). Considering this, it can be said that the reliability of this study has been ensured.

Limitations

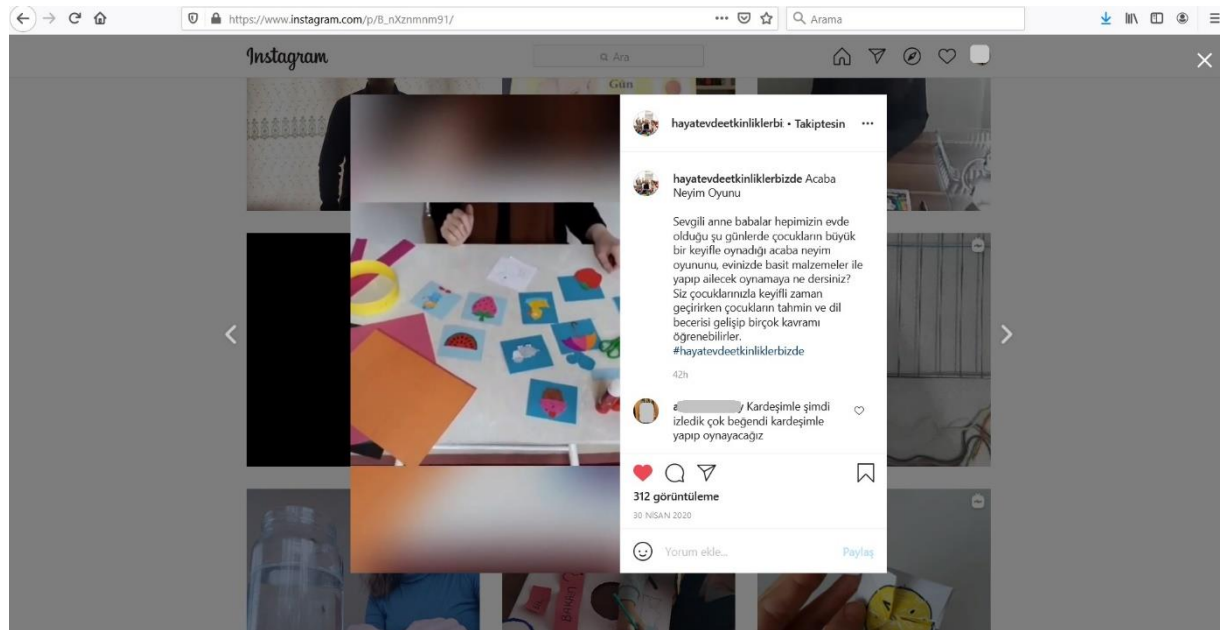
This research was conducted to perform the SWOT analysis of the CSP lesson, which was conducted in the form of distance education, and was limited to the opinions of 52 teacher candidates studying at the preschool education department. In addition to this, Turkey switched to distance education in higher education institutions due to the COVID-19 pandemic. Considering the process when the research was carried out, there were practices such as curfews in Turkey within the scope of the pandemic measures. Therefore, it should be considered that participant opinions may also be affected by the measures taken within the scope of this pandemic.

Activity

Within the scope of the CSP lesson, which is carried out in the form of distance education, preschool teacher candidates were asked to create a common social media account where they will perform their practices. Subsequently, the participants of the lesson were expected to plan activities for preschool children, who constitute their target audience, that could be held at home and would support their development as a whole. Participants were required to plan a different type of activity each week in order to gain experience in supporting all developmental areas of children. In line with the prepared activity plan, videos were shot and uploaded to the social media account. Clear and understandable explanations about the content and possible gains of the activity were added to these uploaded videos. (Picture 2). In addition, it was stated that parents could send the videos they took during the activities broadcast with their children. Care has been taken to keep the interaction of the page alive by posting the videos of the parents' activities with their children, under the heading "from you".

Picture 1. Activity Home Page of CSP Lesson

Picture 2. Example of Activity in CSP Lesson

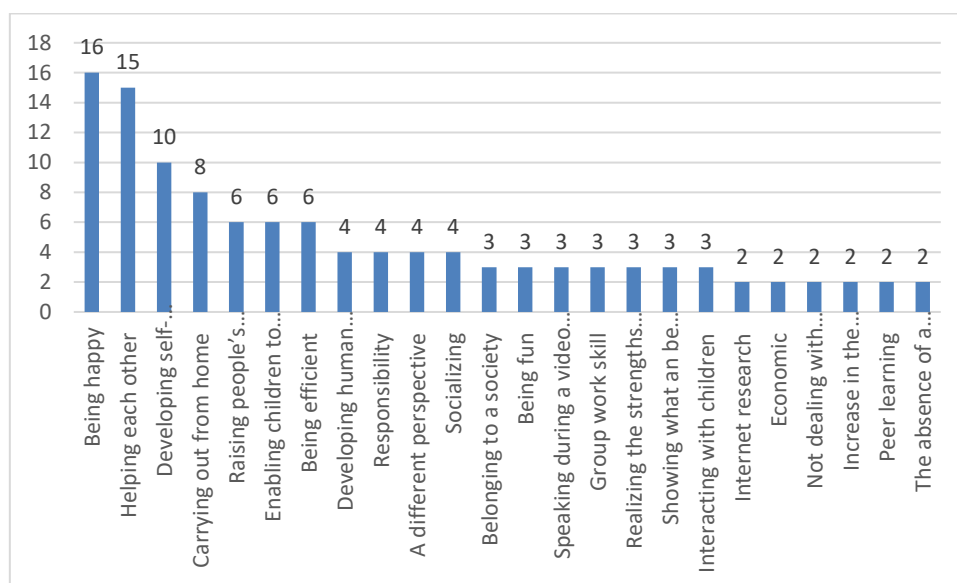
FINDINGS

Strengths

The strengths category consists of the opinions of the participants about the strengths of the CSP lesson conducted with distance education. In this category, the opinions that the participants repeated the most were

being happy, helping each other, developing self-confidence, carrying out the lessons from home, raising people's awareness, enabling children to learn by having fun, and being efficient. In addition to these, the participants expressed that CSP lesson conducted with distance education had other strengths such as improving human relations, gaining responsibility and different perspectives, socializing, belonging to the society, being fun, gaining the ability to work in groups through video lessons and rhetoric, noticing the strengths and weaknesses, having an idea of what to do in case of such a pandemic in the future, interacting with children, developing the ability to do research on the Internet, being economic, not dealing with procedures such as obtaining permission from institutions, acquiring information, peer learning, and the absence of a classroom environment. The distribution of the opinions obtained in the strengths category was shown in Figure 1:

Figure 1. The distribution of the opinions obtained in the strengths category

When Figure 1 was examined, it was seen that the pre-school teacher candidates participating in the study put forward different opinions about the distance CSP course. In addition, the opinions of preschool teacher candidates participating in the study clustering at 10 and above frequency considering the distance CSP lesson were listed as being happy ($f=16$), helping each other ($f=15$), and developing self-confidence ($f=10$). In addition to this, it can be stated that the participants did not have opinions focusing on certain points although they had different opinions. The participants with the opinions of being happy, helping each other, and developing self-confidence under this category expressed the following:

"Personally, it was just like a breath of fresh air to entertain the children and help them learn something. It was good to be with students, gain the ability to do activities, and manage situations although there for two years for my professional internship." (TC4, Female, second-year student)

"It promotes social solidarity more. It assists self-confidence." (TC50, Female, third-year student)

"At first, I thought that we should not necessarily be face to face with CSP from afar, but I felt we were officially helping as we did the activities, helping people made me happy." (TC10, Female, third-year student)

However, the strengths of the CSP course, which is conducted with distance education, are among the strengths of the distance education (f = 8), making people happy (f = 6), children learning by having fun (f = 6), and the process being efficient (f = 6). TC40 (Female, second-year student), who evaluates the activities at home as one of the strengths of the CSP activities carried out by distance education, also mentioned not having to deal with procedures such as leave and economy, and explained their thoughts with the following sentences:

"I really liked the events being held at home. This was good for the epidemic as well as for us. We were able to do our activities without any transportation difficulties or the necessity of being in a certain place at a certain time. At the same time, this was economical. "

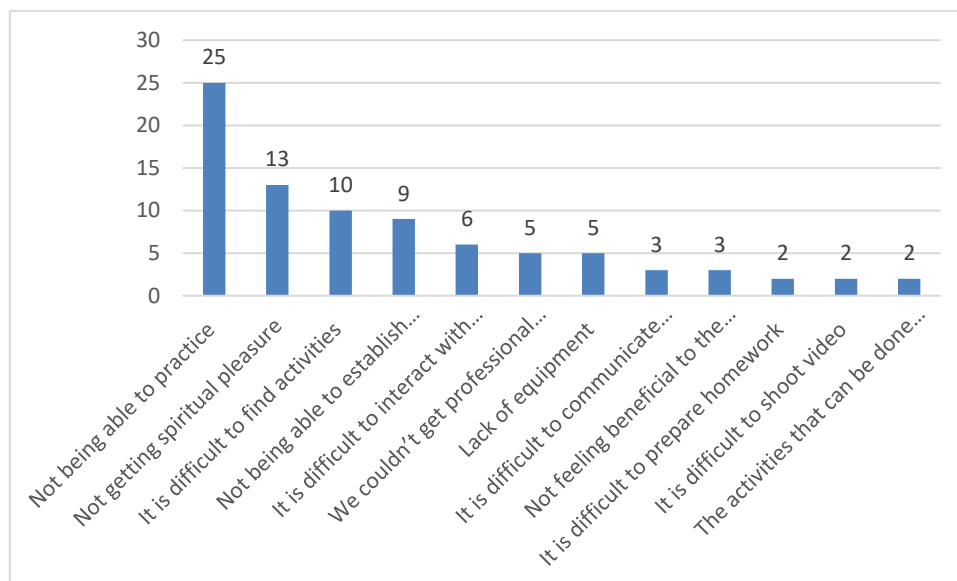
TC27 (Female, third-year student), who emphasized that the children learn by having fun, said, *"These activities mostly worked because they enabled children to learn by having fun. For example, our neighbor's child also follows the activities."*

Since the participants shared their activities by taking videos during the distance education, three participants mentioned this and stated that these activities improved their speaking skills in front of the video. Thinking in this way, TC19 (Female, second-year student) said the following.

"When I was shooting videos, I didn't know what to say at first, even I was scared, but in the process my ability to speak and shoot videos in front of the video has improved, I think this has made a great contribution to us. I felt like a teacher and was happy. "

Weaknesses

The weaknesses category consists of the opinions of the participants about the weaknesses of the CSP lesson conducted with distance education. In this category, the most repeated opinions of the participants were as not being able to practice, not getting spiritual pleasure, having difficulty in finding activities, not being able to establish social interaction, having difficulties in communicating with classmates, not being able to gain professional experience, and lack of equipment. In addition to this, difficulty in communicating with the lecturers, inability to feel like doing useful work for the society, difficulty in preparing homework and shooting videos, and the limited number of activities that can be done were among the other opinions under this category. The distribution of the opinions obtained in the weaknesses category was shown in Figure 2:

Figure 2. The distribution of the opinions obtained in the weaknesses category

When Figure 2 was examined, the lack of practice in the field within the scope of the distance CSP lesson and the content's being limited to theoretical knowledge -although it varies according to the instructor- was seen as the weakest aspect of the distance CSP lesson (f=25). In parallel with this, there were also teacher candidates who thought that they could not gain professional experience because they could not practice in the field (f=5). A considerable number of the participants stated that they could not get the spiritual pleasure they expected to get from contributing to the society (f=13) and/or they did not feel beneficial to the society (f=3). In addition to these, the participants evaluated the lack of social interaction during the distance CSP lesson (f=9), and the difficulty in communicating with the lecturer (f=3) and their classmates as other weaknesses of the process (f=6).

In the weaknesses category, TC11 (Male, second-year student), who stated that the weakest aspect of distance CSP lesson was the lack of practice in the field, explained his opinions as follows:

"The fact that the CSP lesson, a great part of which should be carried out through practice, was conducted through distance education with very limited possibilities and, unfortunately, was not very efficient. The fact that we could not actively go to the field during this process and that we could not reach the audiences we targeted within the scope of the CSP lesson was the biggest factor in achieving this result. Of course, we had some projects implemented through information technologies, and they were successful up to a point. However, our projects requiring us to work face to face with the student groups could not be implemented after a certain point and unfortunately, we could not have a healthy process."

TC40 (Female, second-year student), who thought that she could not get spiritual pleasure from the activities, explained her opinions as follows:

"What can be done in distance education is completely restricted and the domain of individual work is shrinking. The effect turns into a more personal benefit, but its usefulness cannot be controlled. It cannot be said that I

experienced a full spiritual pleasure with the activities I did during the distance education process. This is because I think that the learning process will be reciprocal when you touch someone's life, contact them, and interact with them."

TC12 (Female, second-year student), on the other hand, mentioned the difficulty of preparing homework and making videos, and expressed her thoughts with the following sentences:

"I also had a hard time shooting videos, creating such content is not easy at all. It is also very difficult to prepare homework. It is not as easy as going face-to-face in education and painting a school."

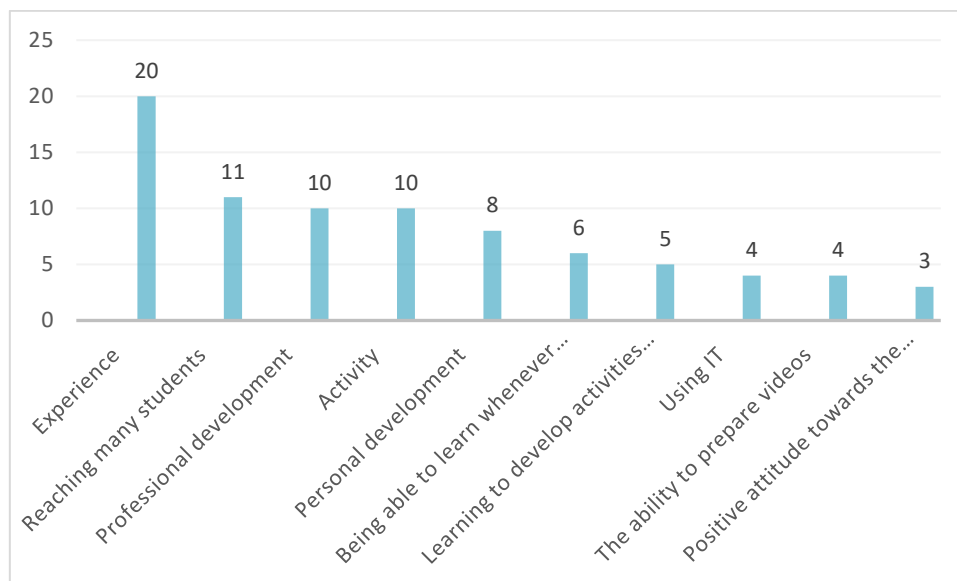
TC30 (Female, second-year student), who stated that it was also difficult to find activities, added that the activities that can be carried out with distance education are limited. The views of the participant are as follows:

"I thought a lot to find an event because there is very little type of activity that is effective in this way, ie qualified. At least it seemed to me. Difficult communication with the lecturers also interrupted the activity process, I think."

When the opinions of TC30 are examined, it is understood that he also complained about the difficulty of communicating with the lecturers.

Opportunities

The opportunities category consists of the opinions of the participants about the opportunities provided by the CSP lesson conducted with distance education. In this category, the opinions with ten or more frequencies, in other words, the most repeated opinions of the participants were as follows; gaining experience in conducting an applied lesson like CSP in a distance learning environment, reaching many students through activities, professional development, and learning to develop activities. In addition to these, providing personal development, providing the opportunity to learn whenever and wherever you want, learning how to develop activities with simple and cheap materials, using information technologies (IT), learning to prepare videos, and developing or supporting positive attitudes towards the profession were among the other opportunities. The distribution of the opinions obtained in the opportunities category was shown in Figure 3:

Figure 3. The distribution of the opinions obtained in the opportunities category

According to Figure 3, a considerable number of participants thought that it was an important opportunity to gain experience in conducting a practical lesson as CSP in a distance learning environment ($f=20$). Participants thought that sharing the activities held within the scope of this lesson on media such as Blogs, Youtube, and social media created an opportunity to reach large audiences ($f=11$). According to these participants, a limited number of people can be reached in a certain region when it is practiced in the field; it is an important opportunity to reach any person on the other side of the world with the activities supported by IT and published on these platforms. In addition to these, the participants also considered providing professional development by learning how to develop activities in the distance education process, using IT, preparing videos, and preparing activities with simple and cheap materials as opportunities. Considering the most repeated opinions (gaining experience and reaching many students) under this category, the opinions of TC1 (Female, third-year student) and TC10 (Female, third-year student) were respectively as follows:

“It provided us with experience so that we could be productive and beneficial by doing something through these lessons when we faced such a pandemic or in a similar situation again.”

“Perhaps the biggest advantage of this method is to reach larger audiences through social media and have a greater impact. I think it is because space and time limits have disappeared with the distance education method.”

In addition, six participants considered organizing activities independent of place and time among the opportunities offered by this process. Even if there is no pandemic situation, distance education is an opportunity for students who are working or who are in other cities due to a special situation and who are unable to come by providing a place and time-independent learning environment. Similarly, TC3 (Female, third-year student) said, *“I think it is the best thing CSP has offered us with distance education to learn whenever and wherever we*

want. When I think CSP independently, if you ask what is the best aspect of distance education, I will say that." expressed in sentences.

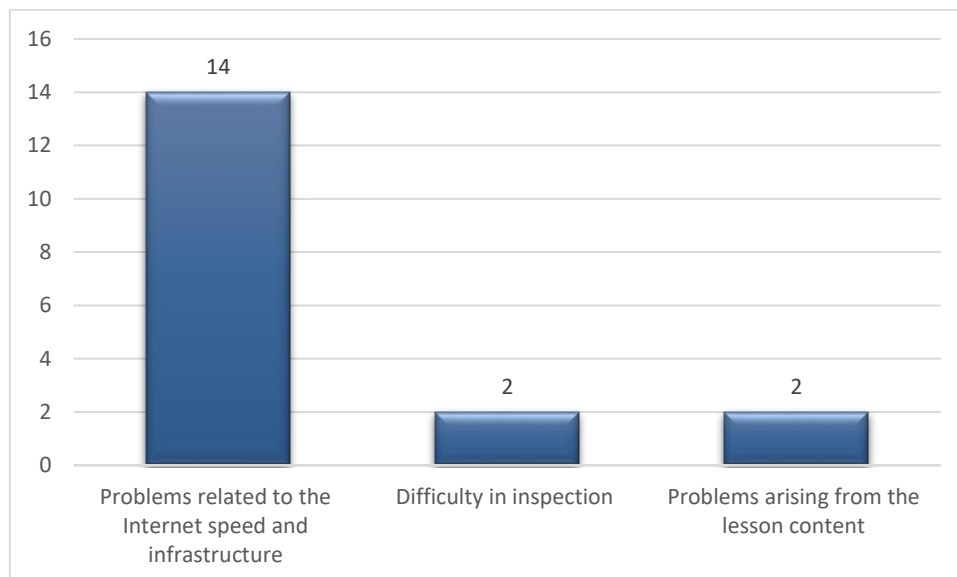
TC11 (Male, second-year student), one of the four participants who emphasized the use of IT, said:

"If distance education had not been initiated due to Covid, and of course we would not have been active on online platforms. Then we would not have the opportunity to use IT, at least one thing is certain, we would not use it actively and we could not gain the ability to prepare videos. Broadcasting with technology enabled us to reach many people on the Internet. I think this is how we used to do a face-to-face event at most, not a classroom but a school scale, but now we have reached a lot of people".

When the words of TC11 are examined, it is seen that CSP, which is carried out with distance education, offers various opportunities in terms of video preparation skills and reaching many people in addition to IT use.

Threats

The threats category consists of the opinions of the participants about the threats regarding the CSP lesson conducted with distance education. According to the participants, these threats were the problems arising from the Internet speed and lack of infrastructure, difficulty in the inspection, and problems arising from the lesson content. The distribution of the opinions obtained in the threats category was shown in Figure 4:

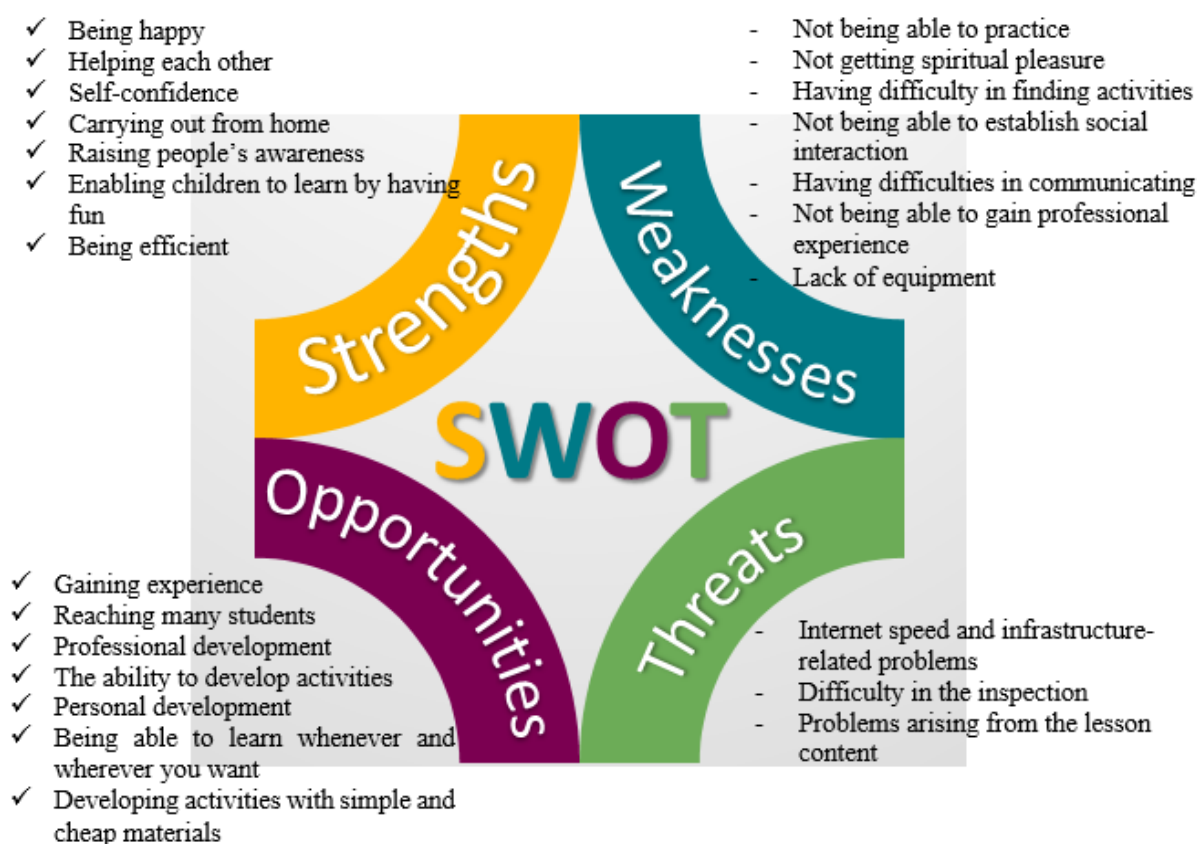
Figure 4. The distribution of the opinions obtained in the threats category

According to Figure 4, Internet speed and problems related to infrastructure (f=14), difficulty in controlling students' learning and evaluation processes (f=2), and problems stemming from the lesson content were considered as threats by the participants (f=2). Considering the most frequently repeated threats of Internet speed and infrastructure-related problems in this category, some of the opinions were as follows:

“Except for the Internet and occasional connection problems, I did not have much difficulty. It was a good experience for me.” (TC32, Female, third-year student)

“I had trouble sending and uploading my videos because I had an Internet connection problem.” (TC3, Female, third-year student)

The results of the SWOT Analysis related to the CSP lesson conducted with distance education by considering the strengths, weaknesses, opportunities, and threats in a holistic manner were shown in Figure 5 with the SWOT matrix.

Figure 5. SWOT Analysis results regarding the CSP lesson conducted with distance education

CONCLUSION and DISCUSSION

Those carrying out the teaching profession have valuable duties and responsibilities such as social leadership and achieving the qualification of integrating themselves with the society they live in. Therefore, it is of great importance for teacher candidates to acquire experiences aiming to improve these aspects during their undergraduate education years (Gökçe, 2011; Küçükoğlu, 2012). There is no doubt that ensuring learning through experiences gained in life will leave permanent marks on the student. Moreover, the spiritual pleasure created by the projects to be implemented will positively affect teacher candidates in all aspects. The projects to be

implemented in the CSP lesson in the undergraduate programs of education faculties by considering these goals will provide important advantages in training the teacher candidates by internalizing the sense of social responsibility in future teachers and instilling confidence that they can change their environment in different areas (Ayvaci & Akyıldız, 2009). In addition to these, the COVID-19 crisis has created an unprecedented situation around the world. Everyone including the educators, administrators, legislators, students, and families faced enormous challenges in teaching and learning. Teachers switched to distance education because of the pandemic, but this sudden transition brought a series of difficulties (Verma & Priyamvada, 2020). In this regard, this study aimed at examining the Community Service Practices lesson -an applied lesson in the distance education process to which a rapid transition was made- with SWOT analysis based on the opinions of the students of the Preschool Teaching department who will work with the youngest but the fastest development unit of the society. As a result of this study, the opinions that the participants repeated the most as the strengths of the CSP lesson held with distance education were being happy, helping each other, developing self-confidence, carrying out the lessons from home, raising people's awareness, enabling children to learn by having fun, and being efficient. Considering the weaknesses, the participants mentioned not being able to practice, not getting spiritual pleasure, having difficulty in finding activities, not being able to establish social interaction, having difficulties in communicating with classmates, not being able to gain professional experience, and lack of equipment. The opinions the participants repeated the most as opportunities were gaining experience in conducting an applied lesson like CSP in a distance learning environment, reaching many students through activities, professional development, and learning to develop activities. The factors perceived by the same participants as threats were problems arising from the Internet speed and lack of infrastructure, difficulty in the inspection, and problems arising from the lesson content.

The distance education approach, which gives the masses the opportunity to provide educational services by using the developing and enriching possibilities of communication technology and education technology, is an important option suitable for effective and continuous use in pre-service and in-service training of teachers (Gelişli, 2015). Social media platforms, which emerged with the development of communication technologies, were used only individually at the beginning, but have become a very important tool for universities in many ways today. It is of great importance for universities that the use of the Internet is quite common today and that social media platforms constitute the majority of these uses. Social media platforms allow universities to communicate directly with their target audience by bringing together a large number of people at a single point, as well as allowing quick responses to feedback (Samur, 2020). In this regard, how social interaction tools are used in online learning, the degree of interaction, and how students' perceptions of social presence are important in terms of the effectiveness and efficiency of learning (Karakuş & Yanpar Yelken, 2020). In this sense, students and educators who are accustomed to learning face-to-face may have difficulties if they are inadequate in terms of technology use, and issues such as inefficiency can cause problems when targeted programs cannot be carried out due to infrastructure and similar deficiencies in channels offering distance education (Telli Yamamoto & Altun, 2020). In a study conducted by Hammond et al. (2020) to examine the effects of the

compulsory transition of universities to distance education in the USA on various dimensions, it was determined that the students had problems with Internet connections. In addition to this, many educators and students are not ready to teach/learn remotely, and this has caused a number of undesirable effects, including social isolation, growing inequality, and potentially reduced learning. In a study conducted by Owusu-Fordjour, Koomson, and Hanson (2020), the impact of COVID-19 on university students' learning in Ghana was examined. In that study, it was determined that these students had problems due to Internet access and lack of technical knowledge. In a study conducted by Kürtüncü and Kurt (2020), it was aimed to determine the problems experienced by the students of the nursing department during the COVID-19 pandemic period. In a study conducted by Vasiliki, Charissi and Tympa (2021), it was investigated the factors affecting the perceptions and attitudes of the students of the early childhood education and care department during distance education in Greece. It was revealed that the participants had problems in internet connection and access to technological tools. In a study conducted by Bataineh, Atoum, Alsmadi and Shikhali (2021), it was conducted with Jordanian university students, obstacles such as internet speed, internet packages, technological problems, distraction, laziness and lack of motivation, multiple tasks, unattractive boring content, uncertain evaluation procedures reflected the reality of the difficulties these students face. The problems experienced were themed as problems in the distance education infrastructure, not having a face to face education, limited opportunities, and exam anxiety. In this study, supporting the studies conducted by Bataineh, Atoum, Alsmadi and Shikhali (2021), Hammond et al. (2020), Kürtüncü and Kurt (2020), Telli Yamamoto and Altun (2020), Gelişli (2015), and Vasiliki, Charissi and Tympa (2021) problems arising from Internet speed and lack of infrastructure, and difficulty in the inspection were among the threatening aspects of CSP lesson in the distance education process while lack of equipment was among its weaknesses. Similar to the studies conducted by Karakuş and Yanpar Yelken (2020), and Telli Yamamoto and Altun (2020), in this study, teacher candidates referred to the efficiency of the CSP lesson and the importance of feeling themselves as doing something useful for the society at the end of the lesson. From this point of view, it is important to take steps towards eliminating the Internet access problems of teacher candidates to carry out the CSP lesson more effectively in the distance education process.

In a study conducted by Ural Keleş and Aydın (2011) to determine the opinions of candidate Science teachers on CSP lesson, it was determined that CSP lesson was useful for teacher candidates in increasing their sensitivity for society, acquiring awareness about the society's problems, and creating solutions together for these problems. It was also determined that many teachers felt relaxed spiritually and some values were gained back thanks to the lesson. Another result was that the teacher candidates faced many challenges throughout the practice stages of the lesson. One of the significant teachers faced by the teachers during the practice stages of the project was that they had difficulties in obtaining permission from the institutions where the project was going to be carried out. Besides, it was also determined at the end of the study that some of the members didn't perform their tasks in the groups created within the scope of the project, the obstacles of the staff of the institution where the project was going to be carried out, the people in the project didn't want to be recognized, unfavorable weather conditions, and difficulties in transportation were among the other challenges faced by the teacher candidates.

In a study conducted by Sâlceanu (2020) to determine the perceptions of the students studying at the Faculty of Education of Ovidius University in Romania regarding distance education, it was revealed that students were happy with the non-spatial learning environment. In a study conducted by Karakuş et al. (2020), it was aimed to determine the opinions of the teacher candidates studying at the Turkish Education department on the distance education they received. According to the results, the distance education process, where communication was achieved through a technical tool, affected the social and communication skills of the teacher candidates negatively. Teacher candidates displayed more individual behaviors and fewer group manners during this education process. In parallel with the studies of Karakuş et al. (2020), Salceanu (2020), and Ural Keleş and Aydın (2011), it was determined in this study that the strengths of CSP lesson conducted as distance education as not dealing with procedures such as obtaining permission from institutions, the absence of a classroom environment, working from home, raising awareness, and gaining teamwork skills. In addition to these, in contrary to the study conducted by Ural Keleş and Aydın (2011), teacher candidates highlighted that they couldn't get spiritual pleasure from the CSP lesson in this study. The reason for not getting spiritual pleasure can be shown as the distance education and that the teacher candidates didn't feel the satisfaction directly because they were not physically in the related environment.

In addition to these studies, as a result of a study conducted by Gökçe (2011) to reveal the effects of the Community Service Practices lesson in Social Studies Education, teacher candidates explained the achievements of the lesson as sensitivity to the social problems, opportunities for practice, environmental awareness and spiritual satisfaction, positive effects in self-improvement, social development, self-confidence, sense of responsibility, developing problem-solving skills, and improving creativity. A study conducted by Çetin and Sönmez (2009) aimed at determining the opinions of teacher candidates studying at the Social Studies Education program on the objective and content of the Community Service Practices lesson. The teacher candidates participating in the related study expressed that the objectives of the lesson should include raising awareness about the problems of society and creating solutions for the current problems of society. A study conducted by Yılmaz (2011) aimed at evaluating the Community Service Practices within the context of the social responsibilities of the faculty of educations. In general, the participants emphasized raising awareness about social problems in their answers. Some of the problems of the students attending this lesson generally resulted from the lack of planning and preparation. Supporting the studies conducted by Gökçe (2011), Yılmaz (2011), and Çetin and Sönmez (2009), the strengths of CSP lesson included raising people's awareness, sense of belonging to the society, raising self-confidence, responsibility, speaking during a video lesson and rhetoric, socializing, gaining new perspectives, and realizing his/her strengths and weaknesses. However, contrary to the results of the study conducted by Gökçe (2011), not being able to perform practice and not getting spiritual pleasure was expressed among the weaknesses of the CSP lesson. In this regard, for teacher candidates to get spiritual pleasure, it can be recommended to activate the channels where they can receive feedback from the audience they address online.

In applied lessons, material supply is a significant problem faced by the students. Students were affected negatively from the curfew because of the COVID-19 outbreak and they could not access the necessary materials for the lessons. However, the curfew is an extraordinary situation and it will not always be a barrier for the distance education process. The important thing is that we should use the materials that students can access easily and use at home (Kahraman, 2020). Similarly, the participants of this study reported the opportunities for distance education as providing the opportunity to learn whenever and wherever you want, learning how to develop activities with simple and cheap materials. In this regard, it can be said that teacher candidates gain experience both for themselves and for their students they will encounter during their professional lives because there will be no time or place limitation for learning and they will be able to develop educational materials with cheap and accessible materials.

In a study conducted by Elma et al. (2010), the perceptions of teacher candidates studying at the Elementary Education Department on the CSP lesson were determined. According to the result of that study, it was determined that teacher candidates socialized in the sense of responsibility, communication, the sensitivity to create solutions for the problems, and solidarity thanks to the projects they developed for different social segments. In addition to this, it was also determined that the teachers wanted to be more active in choosing the projects and determining the practice groups, they had fun during the lessons, it contributed to their personal and professional development, and they expressed positive opinions for increasing the duration of the lesson. In a study conducted by Alakoç Pirpir, Girgin Büyükbayraktar, Yıldız Çiçekler, and Konuk Er (2014), it was aimed to determine the opinions of teacher candidates studying at the Preschool Education department on the necessity of Community Service Practices lesson, their expectations concerning the lesson, the advantages of the lesson, the challenges they faced during practices, and their suggestions to maintain the lesson more efficiently. There were teacher candidates reporting that CSP lesson provided advantages for improving their personal characteristics such as the sense of responsibility, self-confidence, being aware of society's problems, helping each other, positive experiences regarding professional life, determination, moral values, recognizing individuals, communicating with them, and cooperating with them. It was also determined that some of the teacher candidates thought that this lesson would provide experience in their future professional life and contribute to healthy cooperation with parents by providing them with problem-solving skills while some teacher candidates expressed that it would be beneficial in socializing with the society, being more sensitive to problems, and taking responsibilities within the society. Although there were teacher candidates who reported that they finished the projects within the scope of CSP lesson without any problem, it was seen that there were teacher candidates facing problems while determining the institution for the project to be carried out, getting permission from the institution where the project was going to be carried out, and providing security. It was determined that there were teacher candidates who expressed having problems because of the high expectations of the instructors in charge and the number of teacher candidates facing problems because of the factors such as transportation, time, and finance were high. As a result of this study, the strengths of CSP lesson were determined as being happy, helping each other, developing self-confidence, developing human relations, responsibility, gaining

different perspectives, socializing, belonging to the society, being fun, economic, carrying out from home, and not losing time for getting permission from the institutions and the opinion on the weakness of the CSP lesson as having difficulty in communicating with the instructors teaching the lesson supported the findings of the studies conducted by Alakoç Pirpir, Girgin Büyükbayraktar, Yıldız Çiçekler and Konuk Er (2014), and Elma et al. (2010). However, weaknesses of this lesson such as not getting spiritual pleasure, not being able to establish social interaction, difficulties in communicating with classmates, and not being able to gain professional experience didn't support the findings of the aforementioned studies. In this regard, it can be recommended that the instructors providing the CSP lesson show sensitivity towards the topics the students need to be careful as it is a ladder in terms of gaining professional experience and it is based on voluntariness. As a matter of fact, it is considered valuable to provide guidance that will help teacher candidates to understand that their practices contribute to their professional experiences. Considering the results of the research, it can be suggested to continue the online CSP applications that will attract the attention of the digital native generation after the distance education process, and to use social media platforms actively. On the other hand, regardless of whether it is remotely or face-to-face, it will be a hit to pay attention to the practices that pre-service teachers will receive spiritual pleasure and social interaction are at the forefront, improving technical infrastructure and equipment, and ensuring supervision.

Ethics

This study was found ethically appropriate at the 07/28/2020 dated and 2020/07-02 numbered meeting of the Ethics Committee of Niğde Ömer Halisdemir University (Document Date and Number: 07/28/2020-E.32477), Turkey. In this article, the journal's writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules have been followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article.

Author(s) Contribution Rate: There is no conflict of interest between the authors. The contribution of first author's to the article is 50% and the contribution of second author's to the article is 50%.

REFERENCES

- Alakoç Pirpir, D., Girgin Büyükbayraktar, Ç., Yıldız Çiçekler, C., & Konuk Er, R. (2014). Okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 539-554.
- Ayvacı, H. Ş., & Akyıldız, S. (2009). Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin bireye ve topluma kazandırdıkları ve toplumun beklentileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 184, 102-119.
- Bao W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2, 113–115. <https://doi.org/10.1002/hbe2.191>

- Bataineh, K. B., Atoum, M. S., Alsmadi, L. A., & Shikhali, M. (2021). A silver lining of coronavirus: Jordanian Universities turn to distance education. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 17(2), 1-11.
- Brooks, S. K., Smith, L. E., Webster, R. K., Weston, D., Woodland, L., Hall, I., & Rubin, G. J. (2020). The impact of unplanned school closure on children's social contact: Rapid evidence review. *Euro Surveill*, 25(13), 2000188. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2020.25.13.2000188>
- Çetin, T., & Sönmez, Ö. F. (2009). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin amaç ve içeriğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 851-875.
- Daniel, S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 1-6. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Dinçer, Ç., Ergül, A., Şen, M., & Çabuk, B. (2011). Bir Topluma Hizmet Uygulaması örneği: "Haydi Kavram Oyuncaklarıyla Oynayalım". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 19-38.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). COVID-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Elma, C., Kesten, A., Kiroğlu, K., Uzun, E. M., Dicle, A. N., & Palavan, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 231-252.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: Tarihçe ve gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Gökçe, N. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 176-194.
- Gürler, C. Uslu, T., & Daştan, İ. (2020). Evaluation of distance learning from student perspective in Covid-19 pandemic. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(4), 1895-1904.
- Haktanır, G., Akgün, E., Karaman, G., & Duman G. (2013). "Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi" ve "MEB Mobil Anaokulu Projesi"nin birlikte yürütülmesi ile çocukların gelişimlerinin desteklenmesi: Peçenek Köyü örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 69-82.
- Hammond, T., Watson, K., Brumbelow, K., Fields, S., Shryock, K., Chamberland, J., Barroso, L., de Miranda, M., Johnson, M., Alexander, G., Childs, M. D., Ray, S., White, L., Cherian, J., Dunn, A., & Herbert, B. (2020). A survey to measure the effects of forced transition to 100% online learning on community sharing, feelings of social isolation, equity, resilience, and learning content during the COVID-19 pandemic. Available electronically from <http://hdl.handle.net/1969.1/187835>.
- Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: Temel Tasarım dersi örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Kaleli-Yılmaz, G., & Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 299-322.
- Kang, B. (2021). How the COVID-19 pandemic is reshaping the education service. In J. Lee, & S. H. Han (Eds.), *The Future of Service Post-COVID-19 Pandemic* (vol. 1, pp. 15-36). Springer.

- Karadağ, E., & Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192. doi:10.2399/yod.20.730688
- Karakuş, İ., & Yanpar Yelken, T.(2020). Uzaktan eğitim alan üniversite öğrencilerinin sosyal bulunuşluk ile işlemsel uzaklıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 171-185. doi:10.24106/kefdergi.3506
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241. DOI: 10.29000/rumelide.752297
- Küçüköğlü, A. (2012). Öğretmen eğitiminde topluma hizmet uygulamaları deneysel bir öğrenme yaklaşımı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(4), 214-226.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Laplante, P. (2020). Contactless U: Higher Education in the Postcoronavirus World. *IEEE Annals of the History of Computing*, 53(07), 76-79.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, Turan, S. (Çev. Ed.), Koçak-Canbaz, F. & Öz, M. (Böl. Çev.). Nobel Yayıncılık.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook: Qualitative data analysis* (Second Edition). Sage Publications.
- Noskova, A. V., Goloukhova, D. V., Proskurina, A. S., & Nguen, H. T. (2021). Digitalization of the educational environment: Risk assessment of distance education by Russian and Vietnamese students. *Higher Education in Russia*, 30(1), 157-167.
- Owusu-Fordjour, C., Koomson, C. K., & Hanson, D. (2020). The impact of COVID-19 on learning - The perspective of the Ghanaian student. *European Journal of Education Studies*, 7(3), 88-101.
- Özer, M. (2020). Türkiye’de COVID-19 salgını sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Sage Publications.
- Pınar, M. A., & Dönel Akgül, G. (2020). The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the Covid-19 pandemic. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(2), 461-486.
- Rajhans, V., Memon, U., Patil, V., & Goyal, A. (in press). Impact of COVID-19 on academic activities and way forward in Indian Optometry. *Journal of Optometry*. doi: <https://doi.org/10.1016/j.optom.2020.06.002>
- Sahu, P. (2020). Closure of universities due to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): Impact on education and mental health of students and academic staff. *Cureus*, 12(4), e7541doi:10.7759/cureus.7541
- Sălceanu, C. (2020). Higher education challenges during COVID-19 pandemic: A case study. *Revista Universitară de Sociologie*, XVI(1), 104-114.

- Samur, S. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde Ankara'daki devlet üniversitelerinin Instagram kullanımları üzerine nicel bir araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 436-457.
- Telli Yamamoto, G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Theoret, C., & Ming X. (2020). Our education, our concerns: Medical student education impact due to COVID-19. *Medical Education*. doi:10.1111/medu.14181
- Ural Keleş, P., & Aydın, S. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 169-184.
- Vasiliki, K., Charissi, A., & Tympa, E. (2021). Greek University students' attitudes about distance education due to emergency circumstances. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 6(1), 14-25.
- Verma, M. G., & Priyamvada, M. (2020). COVID-19 and teaching: Perception of school teachers on usage of online teaching tools. *Mukt Shabd Journal*, IX(VI), 2492-2503.
- Vlachopoulos, D. (2020). COVID-19: Threat or opportunity for online education? *Higher Learning Research Communication*, 10(1), 16–19. DOI: 10.18870/hlrc.v10i1.1179
- Wargadinata, W., Maimunah, I., Dewi, E., & Rofiq, Z. (2020). Student's responses on learning in the early COVID-19 pandemic. *Tadris: Jurnal Keguruan dan Ilmu Tarbiyah*, 5(1), 141-153.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2011). Eğitim fakültelerinin sosyal sorumluluğu ve topluma hizmet uygulamaları dersi: Nitel bir araştırma. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 4(2), 86-108.
- YÖK, (2018). <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE DAYALI UZAKTAN EĞİTİMİN SWOT ANALİZİ

Öz

Bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde uygulamalı bir ders olan Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersini toplumun en küçük ama gelişimi en hızlı birimi ile çalışacak olan Okul Öncesi Öğretmeni adaylarının görüşlerine dayalı olarak SWOT analiz ile incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları İç Anadolu Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 52 okul öncesi öğretmen adaydır. Araştırmanın verileri nitel veri toplama yöntemlerinden doküman analizi ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu araştırmada elde edilen veriler SWOT Analizi paralelinde güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler olarak kategorileştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda katılımcıların uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersine yönelik güçlü yönler olarak en fazla tekrarladıkları görüşler; mutlu olma, yardımlaşma, özgüven geliştirme, evden yapılması, insanları bilinçlendirmek, çocukların eğlenerek öğrenmesini sağlama, verimli olması şeklinde sıralanmıştır. Zayıf yönler olarak ise en çok alanda uygulama yapamamak, manevi haz alamamak, etkinlik bulmakta zorlanmak, sosyal etkileşim kurulamaması yine sınıf arkadaşları ile iletişim kurmakta zorlanmak, mesleki deneyim kazanamamak ve donanım eksikliği bildirilmiştir. Katılımcıların fırsat olarak en fazla tekrarladıkları görüşler; THU gibi uygulamalı bir dersin uzaktan öğrenme ortamında yürütülmesi ile ilgili deneyim kazanmak, etkinliklerle çok kişiye ulaşabilmek, mesleki gelişim ve etkinlik geliştirmeyi öğrenmek olmuştur. Yine aynı katılımcıların tehdit olarak gördükleri unsurlar ise internet hızı ve alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, denetim zorluğu ve ders içeriğinden kaynaklı sorunlardır.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim, topluma hizmet uygulamaları, SWOT analizi, okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmen adayları.

GİRİŞ

Bir ülkenin geleceğini şekillendirmede eğitim en etkili araçtır. Eğitim, hem bireyin kendisini geliştirmesinin hem de toplumun ilerlemesinin anahtarı olarak görülmektedir (Çetin ve Sönmez, 2009). Uygulamaya dönük bir alan olan öğretmenlik mesleğinde görev yapacak bireylerin, öğretmenlik için gereken bilgi birikimi kadar becerileri de kazanmış olması beklenmektedir (Karakuş, vd., 2020). Kendisini çeşitli alanlarda donanımlı bir şekilde geliştiren öğretmen adaylarının eğitim süreçlerinden sonraki hayatlarında da daha sosyal, toplumun problemlerine karşı daha hassas ve sorun çözme becerisi gelişmiş bireyler haline geleceklerine inanılmaktadır (Ayvacı ve Akyıldız, 2009). Öğretmen adayı, lisans eğitiminde ileride hizmet vereceği toplumu her yönüyle tanırsa mezuniyetinin ardından hizmet verdiği kurumda ve yakın çevresinde bireysel ve toplumsal farklılıklardan meydana gelen problemleri daha kolay çözüme ulaştırabilir. İçinde bulunduğu toplumu yakından tanımayan, topluma yabancılaşmış, toplumsal problemlere karşı hassasiyet göstermeyen, toplumu pozitif olarak nasıl etkileyeceğini bilmeyen bir öğretmen adayının mesleki deneyimleri sırasında yeterli düzeyde başarılı olması kolay değildir. Çünkü her şeyden önce öğretme işlevi, toplumsal özelliklerle birlikte var olan, güncel gelişmelerden doğrudan etkilenen dinamik bir işlemdir (Çetin ve Sönmez, 2009). Toplumun gereksinim ve beklentilerine karşı hassas olmak, bu problemlere çözüm yaratma sürecinde toplumla yan yana olmak ve problemler üzerinde düşünmek ileri görüşlü bir birey için olağan bir davranıştır. Bu nedenle öğretmenlerin de topluma yön veren, yaşadığı toplumun lideri olan ve toplumun problemlerine kayıtsız kalamayan niteliklere sahip olmaları beklenir (Ayvacı ve Akyıldız, 2009). Eğer öğretmen adaylarının eğitimde zorluklarla başa çıkabilmeleri, içinde yaşadıkları toplumu daha üst basamaklara taşımada itici güç oluşturmaları amaçlanıyorsa, verilen eğitimin öğretmen adaylarındaki bağımsız düşünme, yaratıcılık, özdenetim, özgüven ve problem çözme potansiyellerini geliştirebilmesi lazımdır. Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersi bunu kendine amaç edinen bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır (Çetin ve Sönmez, 2009).

Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersi, üniversitelere bağlı birçok fakülte ve yüksekokullarında zorunlu ya da seçmeli ders olarak okutulmakta iken, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından eğitim fakültelerine ait programların güncellenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında 2006 yılında Türkçe Eğitimi, Yabancı Diller Eğitimi ve Temel Eğitim bölümlerinde zorunlu ders olmasına karar verilmiştir (Çetin ve Sönmez, 2009). Yine YÖK tarafından 2018 yılında güncellenen eğitim fakülteleri lisans programlarında THU zorunlu bir ders olmaya devam etmiştir (YÖK, 2018). Dersin var olma gerekçesi, toplumsal sorumluluk taşıyan meslek alanlarından birisi olan öğretmenliği gelecekte icra edecek olan öğretmen adaylarında bu ders yardımıyla toplumsal sorunlara karşı farkındalığın ve duyarlılığın geliştirilmesidir (Çetin ve Sönmez, 2009). Bu ders ile öğretmen adaylarının içinde buldukları toplumda olumlu ve kalıcı izler bırakan devinimler yaratmaları, aynı zamanda toplumsal duyarlılıklarının artması amaçlanmaktadır (Dinçer, Ergül, Şen ve Çabuk, 2011). Dersin içeriği göz önüne alındığında THU dersinin sivil toplum ve katılımçılık kavramları etrafında şekil alması gerektiği düşünülmektedir. Mesleğini sürdürürken aynı zamanda da gönüllü olarak toplumun sıkıntılarıyla ilgilenen, sivil toplumun işlevleri hakkında bilgi sahibi olan, katılımçılığın önemini ve gerekliliğini anlamış öğretmenler yetiştirmenin bu dersin temel amaçları arasında olması gerektiğine inanılmaktadır (Ayvacı ve Akyıldız, 2009). Ülkemizde eğitim fakültelerinin Okul Öncesi

Öğretmenliği lisans programların-da zorunlu bir ders olarak yer alan THU dersinin hedeflerinden birisi, öğretmen adaylarının uygulayacakları etkinlikler yoluyla çevrelerinde yer alan toplumsal ve eğitim sorunlara yönelik farkındalıkları ile toplum aidiyetlerini arttırmaktır (Haktanır, Akgün, Karaman ve Duman 2013). Üniversite düzeyi için Türkiye'deki alanyazına bakıldığında, çok sayıda eğitim fakültesinin THU dersinin yürütülmesine ilişkin çeşitli esasları vurguladığı yönergelere rastlanmaktadır. Ancak derste gerçekleştirilebilecek uygulamalara ilişkin olarak soru işaretleri bulunmaktadır. Nitekim bu dersin yürütülmesi ve işlenişi ile ilgili olarak yapılmış çalışmaların hâlihazırda kısıtlı olduğunu söylemek mümkündür. Bu uygulamanın, eğitim fakültesi lisans programlarında etkili bir şekilde yürütülmesi durumunda öğretmen adaylarına sunacağı yararın büyük olacağı bilinmektedir. THU'nun olası faydalarının çoğaltılması için var olan durumun tespit edilmesine ilişkin çalışmalara ihtiyaç vardır (Elma, vd., 2010).

Koronavirüs hastalığı (COVID-19) salgını, birçok üniversiteyi uzaktan eğitime başvurmaya zorlamış (Bataineh, Atoum, Alsmadi ve Shikhali, 2021; Wargadinata, Maimunah, Dewi ve Rofiq, 2020) ve bu salgın patladığından beri ülkeler kendilerini değişen dünyaya hazırlamak zorunda kalmıştır (Rajhans, Memon, Patil ve Goyal, 2020). Tarih boyunca yaşanan krizler toplumları yeniden şekillendirme eğiliminde olsa da, küresel COVID-19 salgınının hayatımızı nasıl değiştireceği henüz belirsizlik taşımaktadır (Kang, 2021). Daha önce uzaktan eğitimi hiç denemeyen öğretim üyeleri ve öğrenciler bir anda bununla karşılaşmıştır (Bataineh, Atoum, Alsmadi ve Shikhali, 2021; Gürler, Uslu ve Daştan, 2020; Laplante, 2020). Ülkeler tüm dünyada devam eden COVID-19 salgını nedeniyle oluşan yeni durumlarla mücadele etmekte, eğitim yöneticileri öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını çevrimiçi platformlar ve uzaktan eğitim çözümleri aracılığıyla karşılamak için çaba göstermektedir (Özer, 2020; Vasiliki, Charissi ve Tympa, 2021). Üniversiteler, COVID-19 salgınındaki kilitlenme ortasında küresel olarak büyük reformlar yaşamaktadır (Rajhans, Memon, Patil ve Goyal, 2020). COVID-19 salgını, tüm eğitim sistemleri için zorlu, zorluklarla birlikte yaratıcı bir yıkım olduğunu kanıtlamaktadır (Theoret ve Ming, 2020). Son 50 yılda, tüm seviyelerde eğitimin sağlanmasında dünya çapında büyük bir büyüme görülmüştür. COVID-19, bu genişletilmiş ulusal eğitim sistemlerinin karşılaştığı en büyük zorluktur. Pek çok hükümet, tüm öğrencileri ve personeli salgın hastalıktan korumak için yoğun önlemler almış ve kurumlara yüz yüze öğretimi durdurmalarını emrederek neredeyse bir gecede uzaktan eğitime ve sanal eğitime geçmelerini istemiştir (Daniel, 2020; Sahu, 2020). Eğitim yöneticileri de öğrencilerinin eğitim gereksinimini karşılayabilmek için uzaktan eğitim kanalıyla çözümler üretme çabasına girmiştir (Pınar ve Dönel Akgül, 2020). Olurdu, olmazdı, uygulanırdı, uygulanmazdı, işe yarar mıydı tartışmalarını kapsayan uzaktan eğitim yöntemi, bütün dünyada görülen viral dağılımın etkisiyle eğitimin sürdürülebilirliğini sağlamak bakımından en kolay ve en uygulanabilir çözüm olarak devreye girmiştir (Telli Yamamoto ve Altun, 2020). Böylece pandemi dönemi, uzaktan eğitimin önemini daha da arttırmıştır (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020). COVID-19 salgınında sosyal mesafe oluşturularak bulaşın önlenmesine ilişkin bütün düzenlemelerin yanı sıra, eğitim alanında bunu sağlayabilecek en güzel uygulamanın uzaktan eğitim ortamı olduğu, özellikle virüsün yayılmasını yoğun yaşayan bütün ülkelerde onay almış ve eğitim ko-nusunda yetkin kişiler tarafından da en çok tercih edilen kanal haline dönüşmüştür (Telli Yamamoto ve Altun, 2020). Bu bağlamda uzaktan eğitim anlamında dünyanın artık eskisi gibi olmayacağı ifade edilebilir (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020).

Nihayetinde, COVID-19 ile oluşan kriz sayesinde uzaktan eğitimin yeni alanlara dahil edilmesi ve etkilediği kitlelere sürdürülebilir ve etkin öğrenme çözümleri yaratması için bir olanak sunduğu ortadadır. Bununla birlikte, uzaktan eğitime yatırım yapma, planlama ve sunma konusunda sistematik bir yaklaşım mutlak bir zorunluluktur (Vlachopoulos, 2020).

Amaç

Yükseköğretimin dijitalleşmesi, COVID-19 salgını sırasında uzaktan eğitime zorunlu geçiş nedeniyle daha fazla gelişme için yeni bir ivme kazanan uzun vadeli bir eğilimdir (Noskova, Goloukhova, Proskurina ve Nguen, 2021). Bu eğilimde başarılı olmak için sürdürülen eğitim sürecinde yaşanan sorunlara etkili çözümler üretilmesi önemli görülmektedir. Eğitim sorunlarına çözüm getirme ve yaygınlaştırma araçlarından biri de eğitimde teknoloji kullanımıdır. Eğitimde teknoloji kullanılarak gerçekleştirilen eğitim uygulamalarından birisi de uzaktan eğitim uygulamalarıdır (Gelişli, 2015). Ülkemizde uzaktan eğitim, hem süreci etkili yönetebilmek hem de öğrencilerin mezun olamama ve dönem kaybetme gibi mağduriyet yaşamaması için hızlıca hayata geçirilmesi gereken bir uygulama olarak karşımıza çıkmıştır. Hızlıca oluşturup oturtulmaya çalışılan bu uygulamanın açığının ve olumsuz etkisinin de olması beklenmektedir (Brooks vd., 2020; Owusu-Fordjour, Koomson ve Hanson, 2020; Sahu, 2020). Bu uzaktan eğitim akımı, COVID-19 salgını sırasında hızla uygulandığından, uzaktan öğrenime aktif ve etkili bir şekilde katılabilmelerini sağlamak için öğrencilerin kaygılarının çeşitli şekillerde giderilmesi gerekir (Bao, 2020). Uzaktan eğitime yönelik öğrenci algılarının ve görüşlerinin hızlı bir şekilde ortaya çıkarılması, böylesine büyük bir çapta ilk kez tecrübe edilen uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmada çok önemli bir role sahiptir (Kaleli-Yılmaz ve Güven, 2015; Karakuş vd., 2020). Türkiye'deki üniversitelerde pandemi süresindeki uzaktan eğitimin değerlendirilmesi, öğretim elemanlarının teknolojiye entegrasyon düzeyleri ile öğrencilerin beklentileri ve tecrübelerini şekillendirecektir (Karadağ ve Yücel, 2020). COVID-19 salgınına ilişkin gündemin sıcaklığının ve eğitime, özellikle uygulamalı derslere yönelik etkisinin hala devam eden bir sorun olması, araştırmanın güncel olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda alanyazına katkı sunacağı öngörülerek planlanan araştırmanın amacı, uygulamalı bir ders olan Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi konusunda Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda sürecin SWOT analizini gerçekleştirmektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi temel nitel araştırma modeli esas alınarak gerçekleştirilmiştir (Merriam, 2013). Merriam'a göre, temel nitel araştırmada öncelikli olan bireylerin ulaşılmaya çalışılan gerçeği sosyal dünyaları ile etkileşimleri içinde nasıl anlamlandırdıklarını veya nasıl inşa ettiklerini belirlemeye çalışmaktır. Bu araştırmada katılımcıların uzaktan eğitim şeklinde yürütülen THU dersine ilişkin görüşleri sosyal dünyalarıyla etkileşimleri içinde araştırıldığı için bu desen tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları İç Anadolu Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 52 okul öncesi öğretmen adayıdır. Katılımcılardan 24'ü (%46,1) ikinci sınıf, 28'i (%53,9) üçüncü sınıftır. Ayrıca katılımcıların yalnızca 4'ü erkek (%7,7), 48'i (%92,3) kadındır. Katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede gözlem birimleri yani katılımcılar özel bir duruma ve belirli özelliklere sahip oldukları için araştırmaya dâhil edilirler (Patton, 2002). Bu araştırmada belirlenen ölçütler;

- i) Okul öncesi öğretmenliğinde öğrenim gören katılımcıların uzaktan topluma hizmet uygulamaları dersi alıyor olmaları,
- ii) Katılımcıların araştırmaya katılmaya gönüllü olmalarıdır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri nitel veri toplama yöntemlerinden doküman analizi ile toplanmıştır. Patton'a (2002) göre doküman analizi örgütsel, klinik yahut program kayıtlarının tam metinlerinin, yazışmaların, resmi yazı veya raporların, kişisel günlüklerin ve açık uçlu anketlere verilen yazılı cevapların incelenmesini kapsar. Bu çerçevede bu araştırmada katılımcılar tarafından araştırma amaçlarına uygun şekilde açık uçlu sorulardan oluşan bir çevrimiçi form hazırlanmıştır. Form hazırlanırken SWOT Analizinde iç ve dış çevre faktörleri hakkında bilgi edinmeye hizmet edecek sorular sorulmuştur. Bu kapsamda iç çevre faktörlerini belirlemek için Uzaktan eğitim şeklinde yürütülen THU dersinin güçlü ve zayıf yönleri; dış çevre faktörlerini belirlemek için de bu sürecin sunduğu fırsatlar ve sahip olduğu tehditleri belirlemeye yönelik maddeler formda yer almıştır. On maddeden oluşan formun araştırmaya uygunluğu hakkında okul öncesi ve bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanlarında doktor iki alan uzmanından görüş alınmıştır. Uzmanlar formun araştırma amaçlarına paralel şekilde hazırlandığını belirterek herhangi bir değişiklik önermemişlerdir. Formda yer alan örnek maddeler şu şekildedir:

- Sizce uzaktan eğitim şeklinde yürütülen THU dersinin güçlü yönleri (üstünlükleri, avantajları) nelerdir? Neden böyle düşünüyorsunuz açıklar mısınız?
- Sizce uzaktan eğitim şeklinde yürütülen THU dersinin zayıf yönleri (sınırlılıkları, dezavantajları) nelerdir? Neden böyle düşünüyorsunuz açıklar mısınız?

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar tarafından oluşturulan on maddelik veri toplama aracı Google Form kullanılarak online forma çevrilmiştir. Araştırmada online formun kullanılması katılımcılara istedikleri zaman veri toplama aracını doldurma kolaylığı sağlamıştır. Formun ilk bölümünde öğrencilerin araştırmaya katılmalarının öneminden bahsedilerek kişisel bilgilerinin istenmediği ve elde edilen verilerin de yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı ile ilgili bir metin yer almaktadır. Bu form 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı bahar dönemi sonunda öğrencilerin kendi aralarında

kurdukları grup aracılığı ile katılımcılara gönderilmiştir. Katılımcılar iki haftalık zaman diliminde formu cevaplamışlardır. Sonuçta elde edilen veri seti kontrol edilerek 52 veri analizlerde kullanılmıştır.

Veri Analizi

Araştırmanın verileri analiz edilmeden önce ön hazırlıklar yapılmıştır. Bu kapsamda öncelikle her bir katılımcının verileri okunarak kontrol edilmiştir. Bu kontrollerde iki katılımcının formu iki kez doldurulduğu tespit edilerek veri setinden çıkarılmıştır. Sonuçta kalan 52 veriye ÖA1'den başlayarak ÖA52'ye kadar kod verilmiş ve analizlere geçilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi gerçekleştirilirken veriler anlamlı bir şekilde düzenlenir ve verileri en iyi biçimde açıklayacak ilişkiler doğrultusunda kategoriler oluşturulur (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada elde edilen veriler SWOT Analizi paralelinde güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler olarak kategorileştirilmiştir.

Verilerin analizi araştırmacılardan biri ve nitel araştırmayı da iyi bilen bir alan eğitimci tarafından gerçekleştirilmiştir. İki uzman tarafından oluşturulan kodlar ve kategoriler arasındaki tutarlılık Miles ve Huberman'ın (1994) [Görüş birliği/ (Görüş ayrılığı + Görüş birliği) X 100] formülü aracılığıyla hesaplanmış ve kodlayıcılar arasındaki tutarlılık %90 olarak belirlenmiştir. Buna göre yapılan analizlerin tutarlı olduğu ifade edilebilir. Ayrıca veri analizinde frekansı bir olan kodlar kategorilere dâhil edilmemiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliğini sağlamak adına toplanan veriler ve araştırmacıların sonuçlara nasıl ulaştığı detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Ayrıca yine geçerliği sağlamak için katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek: 2011). Araştırmada iç geçerliği (inandırıcılık) sağlamak adına araştırmacı üçgenlemesi yapılmış yani veri toplama ve verilerin analizi süreçleri birden fazla araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir (Merriam, 2013; Yıldırım ve Şimşek: 2011).

Nitel araştırmalarda aktarılabirliği sağlamak önemli bir ölçüttür. Bu nedenle bu çalışmada aktarılabirliği sağlamak için araştırma sürecinin aşamaları ayrıntılı olarak verilmiştir. Nitel araştırmaların genellenebilirliğinin güç olmasından dolayı araştırmanın aktarılabirliğini artırmak amacıyla araştırma sürecinin aşamalarını ayrıntılı olarak verilmesi yeterli görülmüştür.

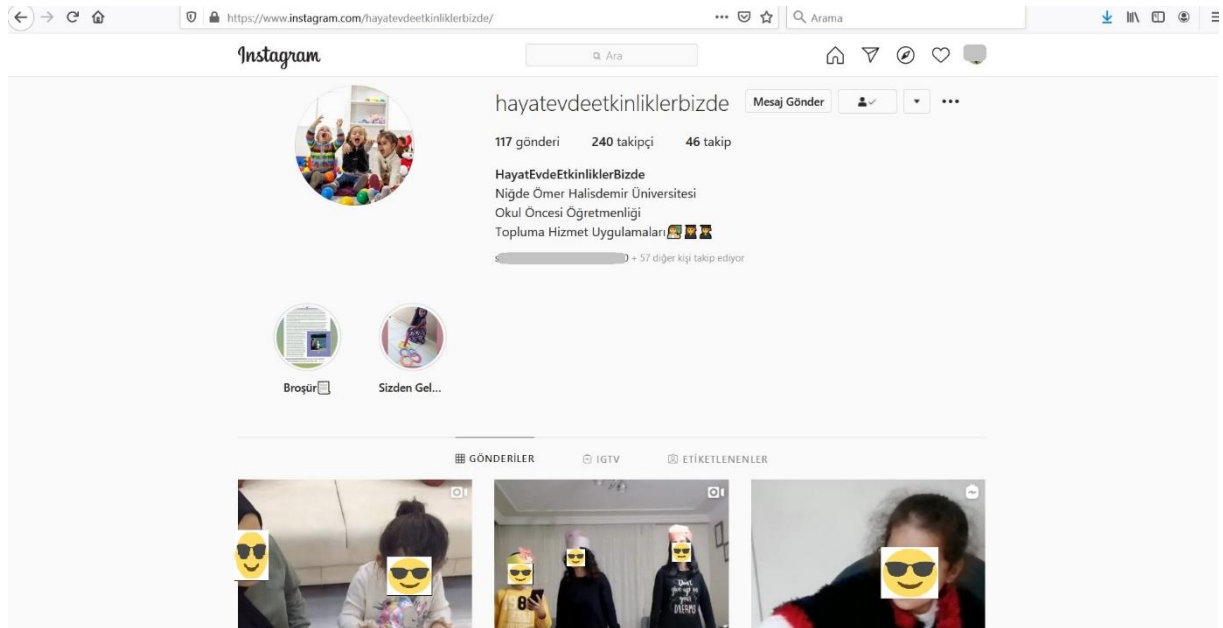
Araştırmanın güvenirliğini sağlamak içinse kodlayıcılar arası tutarlık Miles ve Huberman'ın (1994) formülü kullanılarak %90 olarak hesaplanmıştır. Alanyazında araştırmacıların kodlamaları arası tutarlığın en az %80 olması önerilmektedir (Patton, 2002; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Buna göre araştırmanın güvenirliğinin sağlandığı ifade edilebilir.

Sınırlılıklar

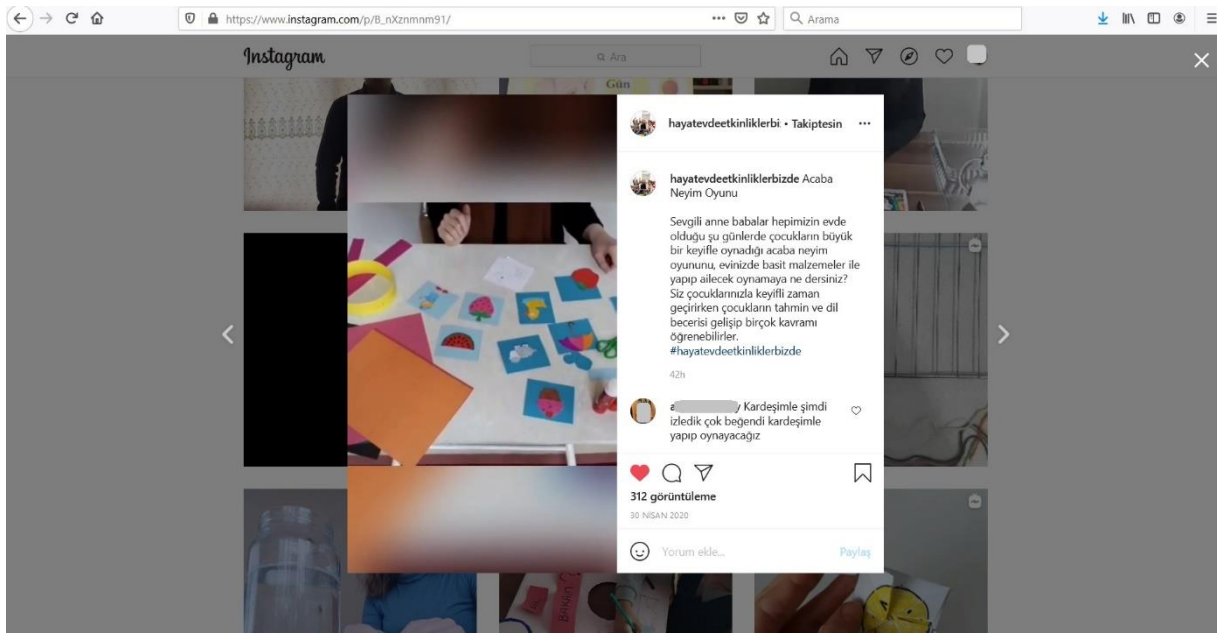
Uzaktan eğitim şeklinde gerçekleştirilen THU dersinin SWOT analizini gerçekleştirmek için yapılan bu araştırma araştırmaya katılan 52 okul öncesi öğretmen adayının görüşleri ile sınırlıdır. Ayrıca Türkiye’de yükseköğretimde uzaktan eğitime dünyada yaşanan COVID-19 pandemisi nedeniyle geçilmiştir. Pandemi önlemleri kapsamında araştırmanın gerçekleştirildiği süreçte Türkiye’de sokağa çıkma yasağı gibi uygulamalar da mevcuttu. Bu nedenle katılımcı görüşlerinin salgın ve salgın kapsamında alınan önlemlerden de etkilenmiş olabileceği dikkate alınmalıdır.

Etkinlikler

Uzaktan eğitim şeklinde gerçekleştirilen THU dersi kapsamında okul öncesi öğretmen adaylarından öncelikle uygulamalarını gerçekleştirecekleri ortak bir sosyal medya hesabı (Resim 1) oluşturmaları istenmiştir. Ardından dersin katılımcılarından, hedef kitlelerini oluşturan okul öncesi dönemdeki çocukların evde yapabilecekleri ve gelişimlerini bir bütün halinde destekleyecek etkinlikler planlamaları beklenmiştir. Katılımcıların her hafta çocukların tüm gelişimini destekleme konusunda deneyim kazanmaları amacıyla farklı bir etkinlik türünü planlamaları gerekli kılınmıştır. Hazırlanan etkinlik planı doğrultusunda videolar çekilmiş ve sosyal medya hesabına yüklenmiştir. Yüklenen bu videolara etkinliğin içeriğine ve olası kazanımlarına dair anlaşılır ve sade bir dilde yazılmış açıklamalar eklenmiştir (Resim 2). Ayrıca ebeveynlerin çocukları ile yayınlanan etkinlikleri uygulamaları sırasında çektikleri videoları gönderebilecekleri belirtilmiştir. Ebeveynlerin çocukları ile uyguladıkları etkinlikleri çektikleri videolar, bu hesapta “sizden gelenler” başlığı altında yayınlanarak sayfanın etkileşimin canlı tutulmasına özen gösterilmiştir.

Resim 1. THU Dersi Etkinlik Anasayfası

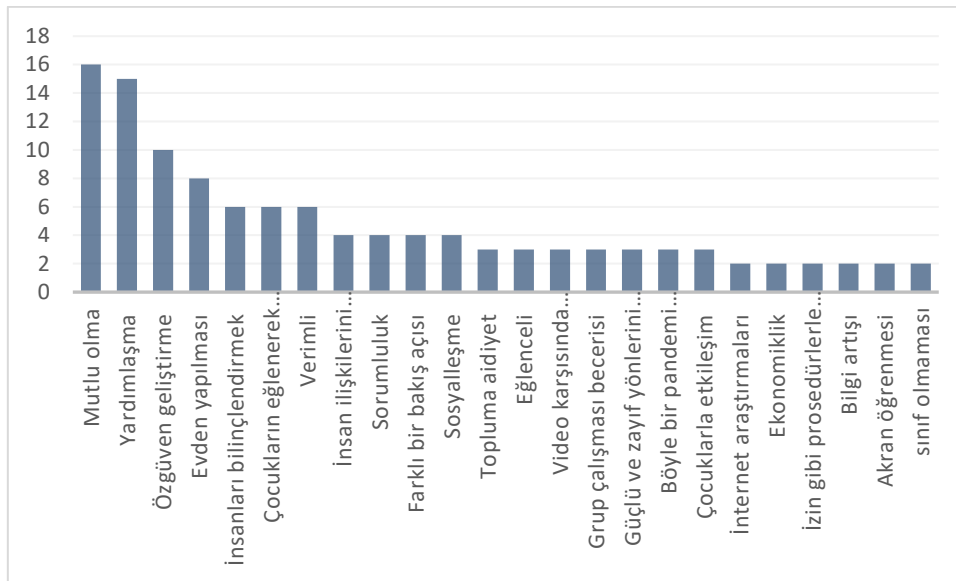

Resim 2. THU Dersi Etkinlik Örneği

BULGULAR

Güçlü Yönler

Güçlü yönler kategorisi katılımcıların uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersinin güçlü yönleri ile ilgili görüşlerinden oluşmaktadır. Bu kategoride katılımcıların en fazla tekrarladıkları görüşler; mutlu olma, yardımlaşma, özgüven geliştirme, evden yapılması, insanları bilinçlendirmek, çocukların eğlenerek öğrenmesini sağlama, verimli olması şeklinde sıralanabilir. Bununla birlikte katılımcılar uzaktan THU dersinin insan ilişkilerini geliştirme, sorumluluk ve farklı bakış açıları kazandırma, sosyalleşme, topluma aidiyet, eğlenceli olma, video karşısında konuşma ve hitabet ile grupta çalışma becerisi kazandırma, güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varma, ileride böyle bir pandemi yaşanması durumunda ne yapacağı ile ilgili fikir sahibi olma, çocuklarla etkileşim, internette araştırma yapma becerisini geliştirme, ekonomiklik, kurumlardan izin alma gibi prosedürlerle uğraşmama, bilgi edinme, akran öğrenmesi ve sınıf olmaması gibi güçlü yönleri olduğunu da dile getirmişlerdir. Güçlü yönler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı Şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1. Güçlü yönler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı

Şekil 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmeni adaylarının uzaktan THU dersi ile ilgili birbirinden farklı görüşleri sürdükleri bununla birlikte 10 ve üzeri frekansta yığın oluşturan görüşlerinin mutlu olma (f=16), yardımlaşma (f=15) ve özgüven geliştirme (f=10) şeklinde sıralandığı görülmektedir. Buna göre katılımcıların belli noktalara odaklanan görüşlere sahip olmadıkları birbirinden farklı çeşitli görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bu kategori altında mutlu olma, yardımlaşma ve özgüven geliştirme görüşlerine sahip olan katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

“Kişisel olarak, çocukları eğlendirmek onlara bşeyler kazandırmak mutluluk vericiydi. Mesleki stajıma daha iki yıl olmasına rağmen öğrencilerle birlikte olmak, etkinlikler yapıp durum yönetebilme becerisi kazanmak iyi oldu.” (ÖA4, Kadın, 2. sınıf)

“Toplumsal yardımlaşmayı daha çok öğretir. Özgüvene yardımcı olur.” (ÖA50, Kadın, 3. sınıf)

“İlk başta uzaktan THU ile kimseye yardım edemeyeceğimi illaki yüzyüze olmamız gerektiğini düşündüm ancak etkinlikleri gerçekleştirdikçe resmen yardımlaştığımızı hissettim insanlara yardım etmek beni mutlu etti.” (ÖA10, Kadın, 3. sınıf)

Bununla birlikte etkinliklerin evden yapılması (f=8), insanları mutlu etmek (f=6), çocukların eğlenerek öğrenmesi (f=6) ve sürecin verimli olması (f=6) katılımcılara göre uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersinin güçlü yönleri arasında yer almaktadır. Etkinliklerin evde yapılmasını uzaktan eğitimle gerçekleştirilen THU etkinliklerinin güçlü yönleri arasında değerlendiren ÖA40 (Kadın, 2. sınıf) aynı zamanda izin gibi prosedürler uğraşmak zorunda kalınmamasına ve ekonomikliğe de değinerek düşüncelerini şu cümlelerle açıklamıştır:

“Açıkçası bene etkinliklerin evde yapılmasını çok beğendim. Bu salgın açısından iyi olduğu gibi bizim içinde iyi oldu. Bir ulaşım zorluğu ya da illa belli bir zamanda belli bir yerde bulunma zorunluluğu olmadan etkinliklerimizi yapabildik. Aynı zamanda bu ekonomik de oldu tabii”

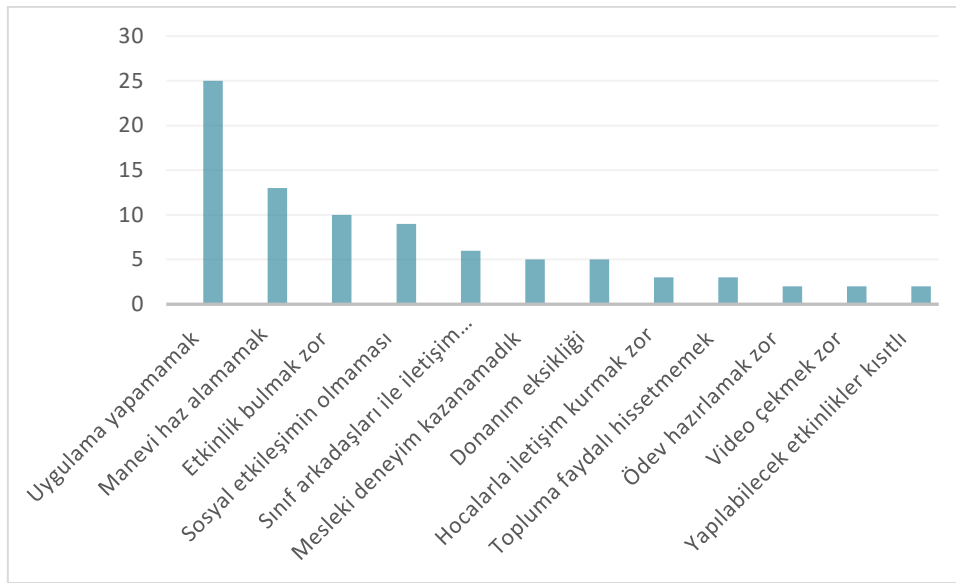
Katılımcılardan etkinliklerin çocukların eğlenerek öğrenmesine vurgu yapan ÖA27 (Kadın, 3. sınıf) ise düşüncelerini *“Bu etkinlikler en çok çocukların eğlenerek öğrenmesini sağladığı için işe yaradıdır. Komşumuzun çocuğu da takip ediyor etkinlikleri o da bunu söyledi mesela.”* diyerek dile getirmiştir.

Katılımcılar uzaktan eğitim süresince etkinliklerini video çekerek paylaştıkları için üç katılımcı buna değinmiş ve bu etkinliklerin video karşısında konuşma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Bu şekilde düşünen ÖA19 (Kadın, 2. sınıf) şunları söylemiştir.

“Video çekerken ilk başlarda ne diyeceğimi bilemiyordum hatta korkmuştum da ama süreç içerisinde video karşısında konuşma ve video çekme becerim gelişti bence bu çok büyük bir katkı sağladı bize. Öğretmen gibi hissettim ve mutlu oldum.”

Zayıf Yönler

Zayıf yönler kategorisi katılımcıların uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersinin zayıf yönleri ile ilgili görüşlerinden oluşmaktadır. Bu kategoride katılımcıların en fazla tekrarladıkları görüşler sırasıyla alanda uygulama yapamamak, manevi haz alamamak, etkinlik bulmakta zorlanmak, sosyal etkileşim kurulamaması yine sınıf arkadaşları ile iletişim kurmakta zorlanmak, mesleki deneyim kazanamamak ve donanım eksikliği olmuştur. Bununla birlikte dersi veren öğretim üyeleri ile iletişim kurmakta zorlanma, topluma faydalı işler yapmış gibi hissedememe, ödev hazırlamakta ve video çekmekte zorlanma son olarak da yapılabilecek etkinliklerin sınırlı sayıda olması bu başlıkta yer alan diğer görüşler olarak gözlemlenmiştir. Zayıf yönler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı Şekil 2’de gösterilmiştir:

Şekil 2. Zayıf yönler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, uzaktan THU dersi kapsamında alanda uygulama yapılamaması ve dersi veren öğretim üyesine göre değişmekle birlikte içeriğin teorik bilgi ile kısıtlı kalması katılımcılar tarafından uzaktan THU dersinin en zayıf yönü olarak görülmektedir (f=25). Buna paralel olarak alanda uygulama yapamadığı için mesleki deneyim kazanamadığını düşünen öğretmen adayları da mevcuttur (f=5). Katılımcıların önemli bir bölümü topluma fayda sağlamaktan almayı beledikleri manevi hazzı alamadıklarını (f=13) ve/veya kendilerini topluma fayda sağlamış hissetmediklerini belirtmişlerdir (f=3). Bununla birlikte katılımcılar uzaktan THU dersi sürecinde sosyal etkileşimin olmaması (f=9) ve dersi veren öğretim üyesi (f=3) ile sınıf arkadaşlarıyla iletişim kurmakta çekilen güçlüğü sürecin diğer zayıf yönleri olarak değerlendirmişlerdir (f=6).

Zayıf yönler kategorisinde uzaktan THU'nun en zayıf yönü olarak alanda uygulama yapılamaması şeklinde görüş belirten katılımcılardan ÖA11 (Erkek, 2. sınıf) konu ile ilgili düşüncelerini şu cümlelerle açıklamıştır.

“Çok büyük bir bölümünün pratiğe dökülerek yürütülmesi gereken THU dersinin uzaktan eğitim yoluyla çok kısıtlı imkânlar içerisinde yürütülmüş olması maalesef ki pek verimli geçmedi geçemedi. Gerek biz öğrencilerin bu süreçte aktif olarak sahaya inememiş olması, gerekse THU dersi kapsamında hedeflediğimiz kitlelere birebir ulaşamamış olmamız bu sonucun alınmasında en büyük etken. Elbette bilişim teknolojileri vasıtasıyla hayata geçirilen bazı projelerimiz oldu ve bunlarda bir noktaya kadar başarıya ulaştı. Fakat bu ve benzeri projeler dışında kalan ve hedefimizdeki öğrenci gruplarıyla yüz yüze gelmemizi gerektiren projelerimiz bir noktadan sonra tam anlamıyla hayata geçirilemedi ve bu sebeple çok sağlıklı bir süreç yaşayamadık maalesef.”

Gerçekleştirilen etkinliklerden manevi haz alamadığını düşünen ÖA40 (Kadın, 2. sınıf) ise şu şekilde görüş bildirmiştir.

“Uzaktan eğitim de yapılabilecekler tamamen kısıtlanıyor ve bireysel olarak yapılan işlerin etki alanı daralıyor. Etki daha çok kişisel faydaya dönüşüyor ama ne kadar faydalı olduğu kontrol edilemiyor. Uzaktan eğitim sürecinde

yaptığım etkinliklerle tam olarak manevi bir haz yaşadığım söylenemez. Çünkü birinin hayatına dokunduğun, etkileşimde bulunduğun, temas ettiğinde karşılıklı olduğu zaman hissedileceğini düşünüyorum.”

ÖA12 (Kadın, 2. sınıf) ise ödev hazırlama ve video çekmenin zorluğuna değinerek düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Ben video çekmek de ciddi anlamda zorlandım böyle bir içerik oluşturmak hiç kolay değil. Ha keza ödev hazırlamak da oldukça zor. Yüz yüze eğitimde gidip bir okulu boyamak kadar kolay değil.”

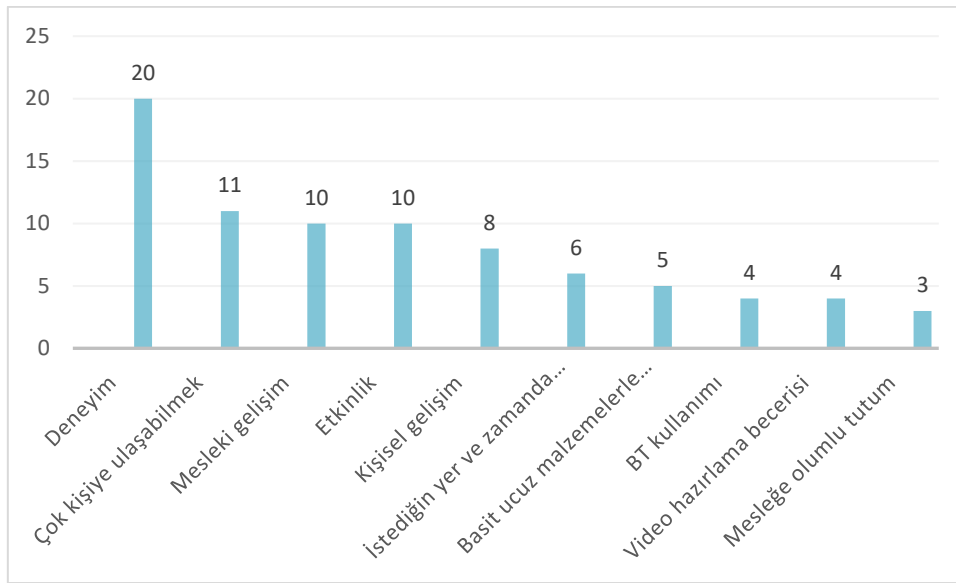
Benzer şekilde etkinlik bulmak da zorlandığını ifade eden ÖA30 (Kadın, 2.sınıf) uzaktan eğitimle gerçekleştirilebilecek etkinliklerin kısıtlı olduğunu da sözlerine eklemiştir. Katılımcının görüşleri şu şekildedir:

“Etkinlik bulmak için çok düşündüm çünkü bu tarzda etkili yani nitelikli bir etkinlik çeşidi çok az. En azından bana öyle geldi. Dersin hocalarıyla zor iletişim kurulması da etkinlik sürecini sekteye uğrattı bence.”

ÖA30’un görüşleri incelendiğinde, aynı zamanda dersi veren öğretim elemanları ile iletişim kurmanın güçlüğünden de yakındığı anlaşılmaktadır.

Fırsatlar

Fırsatlar kategorisi katılımcıların uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersinin sunduğu fırsatlar ile ilgili görüşlerinden oluşmaktadır. Bu kategoride on ve üzeri frekansa sahip yani bir başka deyişle katılımcıların en fazla tekrarladıkları görüşler; THU gibi uygulamalı bir dersin uzaktan öğrenme ortamında yürütülmesi ile ilgili deneyim kazanmak, etkinliklerle çok kişiye ulaşabilmek, mesleki gelişim ve etkinlik geliştirmeyi öğrenmek olmuştur. İlave olarak kişisel gelişim sağlamak, sürecin istediğin yer ve zamanda öğrenme imkânı sunması, basit ucuz malzemelerle etkinlik geliştirmeyi öğrenmek, bilişim teknolojileri (BT) kullanımı, video hazırlamayı öğrenme ve mesleğe yönelik olumlu tutumların gelişmesi veya desteklenmesi uzaktan THU dersinin sunduğu diğer fırsatlar arasında yer almıştır. Fırsatlar kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı Şekil 3’de gösterilmiştir:

Şekil 3. Fırsatlar kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı

Şekil 3'e göre katılımcıların önemli bir kısmı THU gibi uygulamalı bir dersin uzaktan öğrenme ortamında yürütülmesiyle ilgili deneyim kazanmanın önemli bir fırsat olduğu görüşündedir ($f=20$). Katılımcılar bu ders kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin Blog, Youtube ve sosyal medya gibi ortamlarda paylaşılmasının geniş kitlelere ulaşma fırsatı yarattığını düşünmektedirler ($f=11$). Bu katılımcılara göre alanda uygulama yapıldığında belirli bir bölgede sınırlı sayıda kişiye ulaşılırken; BT destekli ve bu platformlarda yayınlanan etkinliklerle dünyanın bir ucundaki herhangi bir kişiye ulaşılabilmesi önemli bir fırsattır. Bununla birlikte katılımcılar uzaktan eğitim sürecinde etkinlik geliştirmeyi, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BT) kullanımını, video hazırlamayı, basit ucuz malzemelerle etkinlik hazırlamayı öğrenerek mesleki gelişim sağlamayı da fırsat olarak değerlendirmişlerdir. Bu kategori altında en çok tekrarlanan görüşler olan deneyim kazanma ve çok kişiye ulaşabilmek düşüncelerine sahip katılımcılardan ÖA1 (Kadın, 3. sınıf) ve ÖA10 (Kadın, 3. sınıf) görüşleri sırasıyla şu şekildedir:

"Böyle bir pandemi durumunda veya benzer durumda karşılaştığımızda bize bu tip derslerimizde bir şeyler yaparak verimli faydalı olabilmemiz için deneyim sağladı."

"Bu yöntemin belki de en büyük avantajı sosyal medya yoluyla daha büyük kitlelere ulaşip, daha büyük etki uyandırabilmektir. Uzaktan eğitim yöntemiyle mekân ve zaman sınırının ortadan kalkmış olmasından kaynaklı diye düşünüyorum."

Ayrıca altı katılımcı yer ve zamandan bağımsız etkinlikler yapılmasını bu sürecin sunduğu fırsatlar arasında değerlendirmiştir. Yaşanan pandemi durumu olmasa bile uzaktan eğitim öğrenenlere yer ve zaman bağımsız öğrenme ortamı sunarak çalışan ya da bir özel durumdan ötürü başka şehirlerde bulunan ve gelemeyecek durumda olan öğrencilerin eğitimi için bir fırsattır. Benzer şekilde düşünen ÖA3 (Kadın, 3. sınıf) kendisini *"İstediyimiz zaman ve istediğimiz yerde öğrenebilmek bence uzaktan eğitimle THU'nun bize sunduğu en güzel şey"*

oldu. THU bağımsız düşündüğümde de uzaktan eğitimin en güzel yönü ne diye sorsanız bunu söylerim.” Cümleleri ile ifade etmiştir.

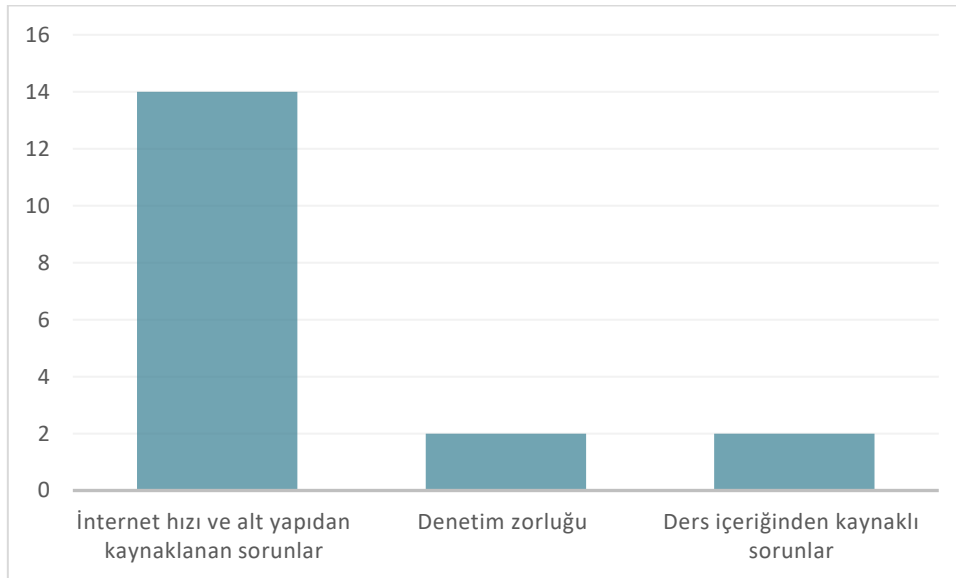
BT Kullanımına vurgu yapan dört katılımcıdan ÖA11 (Erkek, 2. sınıf) şunları söylemiştir:

“Covid sebebiyle uzaktan eğitime geçilmeseydi ve tabi bizler de online platformlarda etkinlik yapmayacaktık. O zaman BT kullanımı imkanı bulamayacaktık en azından kesin olan birşey var aktif kullanmazdık ve video hazırlama becerisi falan kazanamazdık. Teknoloji ile yayın yapmamız Internette yani çok kişiye ulaşmamızı da sağladı. Şöyle düşünüyorum biz yüzyüze en fazla hadi olsun sınıf değil okul ölçekli bir etkinlik yapardık ama şimdi çok kişiye ulaşabildik”.

ÖA11’in sözleri incelendiğinde, BT kullanımına ek olarak video hazırlama becerisi ve çok kişiye ulaşmak noktasında da uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU’nun çeşitli fırsatlar sunduğu görüşünde olduğu görülmektedir.

Tehditler

Tehditler kategorisi katılımcıların uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersine yönelik tehditler ile ilgili görüşlerinden oluşmaktadır. Katılımcılara göre bu tehditler İnternet hızı ve alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, denetim zorluğu ve ders içeriğinden kaynaklı sorunlardır. Tehditler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı Şekil 4’te gösterilmiştir:

Şekil 4. Tehditler kategorisinde ulaşılan görüşlerin dağılımı

Şekil 4’e göre uzaktan THU dersi yürütülürken yaşanan İnternet hızı ve alt yapı kaynaklı sorunlar (f=14), öğrencilerin öğrenme ve değerlendirme süreçlerinde denetim zorluğu (f=2) ve de ders içeriğinden kaynaklı

sorunlar katılımcılar tarafından tehdit olarak görülmektedir (f=2). Bu kategoride en sık tekrarlanan Internet hızı ve alt yapı kaynaklı sorunlar görüşüne ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“İnternet ve zaman zaman yaşanan bağlantı problemleri dışında çok zorluk yaşamadım. Benim için güzel bir deneyim oldu.” (ÖA32, Kadın, 3. sınıf)

“İnternet bağlantı sorunum olduğundan videolarımı gönderirken ve yüklerken sıkıntı çektim.” (ÖA3, Kadın, 3.sınıf)

Güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler bütüncül olarak ele alınarak uzaktan eğitim ile yürütülen THU dersi ile ilgili SWOT Analiz sonuçları Şekil 5’de SWOT matrisi ile gösterilmiştir.

Şekil 5. Uzaktan eğitim ile yürütülen THU dersi ile ilgili SWOT Analiz sonuçları

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmenlik mesleğini icra edenlerin toplumsal önderlik ve içinde bulunduğu toplumla bütünleşme vasfını gerçekleştirme gibi değerli görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bundan dolayı öğretmen adaylarının lisans eğitimleri sırasında bu yanlarını geliştirme amacı taşıyan tecrübeler edinmeleri büyük önem taşımaktadır (Gökçe, 2011; Küçüköğlü, 2012). Hayatın içinde kazanılan deneyimler yoluyla öğrenmeyi sağlamanın öğrenci üzerinde

kalıcı izler bırakacağı şüphesizdir. Üstelik uygulanacak projelerin yaratacağı manevi haz öğretmen adaylarını her yönden olumlu etkileyecektir. Bu hedefler göz önüne alınarak eğitim fakültelerinin lisans programlarında yer alan THU dersinde uygulanacak projeler; geleceğin öğretmenlerine toplumsal sorumluluk hissini içselleştirerek ve çevresini farklı alanlarda değiştirebileceğine ilişkin bir güven aşılıyor öğretmen adaylarının eğitilmesinde önemli faydalar sağlayacaktır (Ayvaci ve Akyıldız, 2009). Tüm bunlarla birlikte COVID-19 krizi bütün dünyada eşit görülmemiş bir durum yaratmıştır. Eğitimciler, yöneticiler, yasa yapıcılar, öğrenciler ve aileler olmak üzere herkes öğretme ve öğrenme konularında çok büyük zorlukla karşı karşıya kalmıştır. Pandemi ile birlikte öğretmenler uzaktan eğitime geçiş yapmış; ancak bu ani geçiş, yanında bir dizi zorluk getirmiştir (Verma ve Priyamvada, 2020). Bu bağlamda bu araştırmada pandemi döneminde hızlı bir geçiş yapılan uzaktan eğitim sürecinde uygulamalı bir ders olan Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin toplumun en küçük ama gelişimi en hızlı birimi ile çalışacak olan Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak SWOT analizi ile incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen THU dersine yönelik güçlü yönler olarak en fazla tekrarladıkları görüşler; mutlu olma, yardımlaşma, özgüven geliştirme, evden yapılması, insanları bilinçlendirmek, çocukların eğlenerek öğrenmesini sağlama, verimli olması şeklinde sıralanabilir. Zayıf yönler olarak ise en çok alanda uygulama yapamamak, manevi haz alamamak, etkinlik bulmakta zorlanmak, sosyal etkileşim kurulamaması yine sınıf arkadaşları ile iletişim kurmakta zorlanmak, mesleki deneyim kazanamamak ve donanım eksikliği bildirilmiştir. Katılımcıların en fazla fırsat olarak tekrarladıkları görüşler; THU gibi uygulamalı bir dersin uzaktan öğrenme ortamında yürütülmesi ile ilgili deneyim kazanmak, etkinliklerle çok kişiye ulaşabilmek, mesleki gelişim ve etkinlik geliştirmeyi öğrenmek olmuştur. Yine aynı katılımcıların tehdit olarak gördükleri unsurlar ise internet hızı ve alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, denetim zorluğu ve ders içeriğinden kaynaklı sorunlardır.

İletişim teknolojisi ile eğitim teknolojisinin gelişen ve zenginleşen olanaklarını kullanarak kitlelere eğitim hizmeti sunma fırsatı veren uzaktan eğitim yaklaşımı, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitiminde etkili ve sürekli olarak kullanılmaya uygun önemli bir seçenektir (Gelişli, 2015). İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle meydana çıkan sosyal medya platformları başlarda sadece bireysel olarak kullanılırken günümüzde birçok yönden üniversiteler için de oldukça önemli bir araç haline gelmiştir. İnternet kullanımının günümüzde oldukça yaygın olması ve bu kullanımların çoğunluğunu sosyal medya platformlarının oluşturması üniversiteler için büyük önem arz etmektedir. Sosyal medya platformları, çok sayıda insanı tek bir noktada buluşturarak üniversitelerin hedef kitleleriyle doğrudan iletişime geçmesine ek olarak dönütlerin de daha hızlı bir şekilde yanıtlanmasına olanak vermektedir (Samur, 2020). Bu bağlamda çevrimiçi öğrenmede sosyal etkileşim araçlarının nasıl kullanıldığı, etkileşimin ne derece gerçekleştiği ve öğrencilerin sosyal bulunuşluk algılarının nasıl olduğu, öğrenmenin etkililiği ve verimliliği açısından önemlidir (Karakuş ve Yanpar Yelken, 2020). Yüz yüze öğrenmeye alışkın öğrenciler ve eğitimciler bu anlamda eğer teknoloji kullanımı bakımından yetersizlerse zorlanabilmekte, bir de uzaktan eğitim sunan kanallarda altyapı vb. eksiklikler nedeniyle hedeflenen programlar yürütülemediğinde de verimsizlik gibi konular sorun oluşturabilmektedir (Telli Yamamoto ve Altun, 2020). Hammond ve diğerlerinin (2020) ABD’de üniversitelerin uzaktan eğitime zorunlu geçişinin çeşitli boyutlara etkilerini inceledikleri araştırmanın sonuçlarına

göre öğrenciler internet bağlantılarında sorunlar yaşamıştır. Ayrıca pek çok öğretmen ve öğrenci uzaktan öğretmeye/öğrenmeye hazır değildir ve bu durum, sosyal izolasyon, artan eşitsizlik ve potansiyel olarak azaltılmış öğrenme dahil olmak üzere bir dizi istenmeyen etkiye neden olmuştur. Owusu-Fordjour, Koomson ve Hanson (2020) tarafından yapılan araştırmada COVID-19'un Gana'lı üniversite öğrencilerinin öğrenmeleri üzerinde yarattığı etki incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre bu öğrencilerin internet erişimi ve teknik bilgi eksikliği nedeniyle sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Kürtüncü ve Kurt (2020) tarafından yapılan araştırmada, COVID-19 pandemi döneminde hemşirelik öğrencilerinin yaşadıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Yaşanan sorunlar; uzaktan eğitim alt yapısındaki sorunlar, eğitimin yüz yüze olmaması, imkân kısıtlılığı ve sınav kaygısı olarak temalandırılmıştır. Vasiliki, Charissi ve Tympa'nın (2021) Yunanistan'da uzaktan eğitim sırasında erken çocukluk eğitimi ve bakımı bölümü öğrencilerinin algılarını ve tutumlarını etkileyen faktörleri araştırmak amacıyla yaptığı araştırmanın sonucunda katılımcıların internet bağlantısında ve teknolojik araçlara erişimde sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bataineh, Atoum, Alsmadi ve Shikhali (2021) tarafından Ürdünlü üniversite öğrencileri ile yürütülen bir araştırmada internet hızı, internet paketleri, teknolojik sorunlar, dikkat dağınıklığı, tembellik ve motivasyon eksikliği, çok sayıda görev, çekici olmayan sıkıcı içerik, belirsiz değerlendirme prosedürleri gibi engeller bu öğrencilerinin karşılaştığı zorlukların gerçekliğini yansıtmıştır. Bataineh, Atoum, Alsmadi ve Shikhali (2021), Hammond ve diğerlerinin (2020), Kürtüncü ve Kurt (2020), Telli Yamamoto ve Altun (2020), Gelişli (2015) ve Vasiliki, Charissi ve Tympa'nın (2021) çalışmalarını destekler şekilde bu araştırmada da THU'nun uzaktan eğitim sürecinde tehdit eden yönleri arasında internet hızı ve alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, denetim zorluğu ile zayıf yönü arasında donanım eksikliği sayılmıştır. Karakuş ve Yanpar Yelken (2020) ile Telli Yamamoto ve Altun'un (2020) çalışmaları ile benzer şekilde bu araştırmada da öğretmen adayları THU dersinin verimli olmasından ve dersin sonunda kendilerini topluma faydalı işler yapmış gibi hissetmenin öneminden söz etmiştir. Bu noktadan hareketle THU dersinin uzaktan eğitim sürecinde daha işler halde yürütülmesi amacıyla öğretmen adaylarının öncelikle internet erişim sıkıntılarının giderilmesi yönünde adımlar atılması önemlidir.

Ural Keleş ve Aydın'ın (2011) Fen Bilgisi öğretmen adaylarının THU dersi hakkında görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yaptığı araştırma dahilinde THU dersinin öğretmen adaylarına topluma karşı hassasiyetin artırılması, toplumun sıkıntıları hakkında bilinç kazanması ve toplumdaki sıkıntılara birlikte çözüm yaratılması noktalarında fayda sağladığı belirlenmiştir. Çalışma kapsamında dersin birçok öğretmen adayının manevi yönden rahatlamasına ve bazı değerlerin yeniden kazanılması da fırsat sağladığı tespit edilmiştir. Çalışma sonunda ortaya çıkarılan bir diğer sonuç dersin uygulama safhasında öğretmen adaylarının çok sayıda zorlukla karşılaştıklarıdır. Bilhassa projelerin uygulanması sırasında uygulamanın yürütülecek olduğu kurumlarda alınması gereken izinlerle ilgili karşılaşılan zorluklarında öğretmen adaylarının çoğunlukla karşılaştıkları önemli problemlerden olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra proje kapsamında oluşturulan gruplarda üyelere bazılarının üzerine düşen görevi yapmaması, projenin yürütüleceği kurumda çalışan personelin engeli, projeye yürütüldüğü kitlede yer alan kişilerin tanınmak istememesi, olumsuz hava koşulları ve ulaşım zorluğu öğretmen adaylarının karşılaştıkları diğer zorluklardan olduğu çalışma sonunda saptanmıştır. Sălceanu (2020) tarafından Romanya'da Ovidius

Üniversitesinin Eğitim Bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili algılarını belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin mekandan bağımsız öğrenme ortamı olmasından memnun oldukları ortaya çıkmıştır. Karakuş ve diğerlerinin (2020) yaptığı çalışmada Türkçe Eğitimi programına devam eden öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre iletişimin sadece teknik bir araç aracılığıyla kurulduğu uzaktan eğitim süreci, öğretmen adaylarının sosyal ve iletişim becerilerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu eğitim sürecinde öğretmen adayları bireysel davranışları daha çok sergilemiş ve grup içi davranışlara sınırlı girmişlerdir. Bu araştırmanın sonucunda da Karakuş ve diğerleri (2020), Sălceanu (2020) ve Ural Keleş ve Aydın'ın (2011) çalışmalarını destekler nitelikte uzaktan eğitim yoluyla yapılan THU dersinin güçlü yönleri arasında kurumlardan izin alma gibi prosedürlerle uğraşmama, sınıf olmaması, evden yapılması, insanları bilinçlendirmek ve grupla çalışma becerisi kazandırma belirtilmiştir. Bununla birlikte Ural Keleş ve Aydın'ın (2011) çalışmasının aksine bu çalışmada öğretmen adayları THU dersinden manevi haz alamadıklarını vurgulamıştır. Manevi haz alamamanın gerekçesi olarak bu dersin uzaktan eğitim yoluyla veriliyor olması ile öğretmen adaylarının fiziksel olarak ortamlarda bulunmadıkları için bu doyumunu doğrudan hissetmemiş olmaları gösterilebilir.

Bu çalışmalara ek olarak Gökçe'nin (2011) Sosyal Bilgiler Eğitiminde Topluma Hizmet Uygulamalarının etkililiğini ortaya çıkarmaya yönelik yaptığı araştırmanın sonucunda, öğretmen adayları, dersin kazandırdıklarını toplumsal sorunlara duyarlılık, uygulama yapma fırsatı, çevre duyarlılığı ve manevi doyum, kişisel gelişimlerine olumlu etkisi, sosyal yönden gelişim, özgüven, sorumluluk bilinci, problem çözme becerilerinin gelişimi, yaratıcılığın gelişmesi olarak açıklamıştır. Çetin ve Sönmez'in (2009) yaptığı çalışmada da Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacına ve içeriğine yönelik Sosyal Bilgiler Eğitimi programına devam eden öğretmen adaylarının görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları toplumun sıkıntılarına karşı farkındalık kazanılmasının ve toplumun güncel problemlerine çözüm üretilmesinin dersin amaçları arasında olması gerektiğini belirtmişlerdir. Yılmaz (2011) tarafından yapılan çalışmanın amacı ise eğitim fakültelerinin sosyal sorumlulukları kapsamında Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin değerlendirilmesidir. Katılımcılar verdikleri yanıtlarda, genel olarak toplumsal sorunlara duyarlılık geliştirmeye vurgu yapmıştır. Dersi alanların yaşadıkları bazı sıkıntılar ise genellikle planlama ve hazırlık eksikliklerinden kaynaklanmaktadır. Gökçe (2011), Yılmaz (2011) ve Çetin ve Sönmez'in (2009) çalışmalarını destekleyen bu çalışmada da THU dersinin güçlü yönleri arasında insanları bilinçlendirmek, topluma aidiyet, özgüven geliştirme, sorumluluk, video karşısında konuşma ve hitabet, sosyalleşme, farklı bakış açıları kazandırma, güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varma sayılmıştır. Ancak Gökçe'nin (2011) çalışma bulgularının tersi yönünde alanda uygulama yapamamak, manevi haz alamamak bu çalışmada THU'nun zayıf yanı olarak gösterilmiştir. Bu kapsamda uzaktan eğitim yoluyla yürütülen bu dersten öğretmen adaylarının manevi doyuma ulaşabilmeleri için çevrimiçi olarak hitap ettikleri kitleden geribildirim alabilecekleri kanalların aktif hale getirilmesi önerilebilir.

Ayrıca uygulamalı derslerde uzaktan eğitim yönteminde öğrencilerin karşılaştığı önemli bir sorun malzeme teminidir. COVID-19 salgını tedbirlerince uygulanan dışarı çıkma yasağından dolayı öğrencilerin ders materyallerine ulaşmaları olumsuz etkilenmiştir. Fakat uygulanan dışarı çıkma yasağı her zaman yaşanan bir olay

olmadığı için her zaman uzaktan eğitim sürecini engelleyecek bir engel olmayacaktır. Önemli olan öğrencilerin ulaşabileceği ve evde kullanabileceği malzemelerin kullanılmasıdır (Kahraman, 2020). Bu araştırmada da benzer şekilde katılımcılar bu dersin uzaktan eğitim yoluyla almanın sunduğu fırsatlar olarak sürecin istediği yer ve zamanda öğrenme imkânı sunmasını ve basit ucuz malzemelerle etkinlik geliştirmeyi öğrendiklerini bildirmişlerdir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının hem kendileri hem de mesleki yaşamları sırasında karşılaşacakları öğrencilerinin öğrenmeleri için yer-zaman kısıtlamasının olmayacağı, uygun maliyetler ve ulaşılabilir malzemelerle eğitici materyallerin geliştirilebileceği konusunda deneyim kazandıkları söylenebilir.

Elma ve diğerlerinin (2010) yaptığı çalışmada İlköğretim Bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının THU'ya ilişkin algıları belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre bu derste farklı toplumsal kesimlere yönelik geliştirdikleri projeler aracılığıyla öğretmen adaylarının sorumluluk duygusu, iletişim, problemlere çözüm üretme duyarlılığı, dayanışma gibi konularda sosyalleştikleri görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının proje seçimi ve uygulama gruplarının belirlenmesi gibi noktalarda daha etkin olmayı istedikleri, derste eğlendikleri, kişisel ve mesleki gelişimine katkıda bulunduğu ve ders süresinin arttırılması hakkında olumlu görüş bildirdikleri saptanan bulgular arasındadır. Alakoç Pirpir, Girgin Büyükbayraktar, Yıldız Çiçekler ve Konuk Er (2014) tarafından yapılan çalışmada Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin gerekliliği, bu derse ilişkin beklentileri, dersin faydalarına, uygulamalar sırasında karşılaştıkları güçlükler ve bu dersin daha etkili bir şekilde sürdürülebilmesi için önerileri hakkında görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. THU dersinin kendilerinde sorumluluk bilinci, özgüven, toplumsal sıkıntıların farkına varma, yardımlaşma, meslek yaşamına dair olumlu deneyimler, kararlılık, manevi değerler, bireyleri tanıma, onlarla ilişki kurma ve işbirliği yapma gibi kişisel özelliklerin gelişimine yarar sağladığı bildiren öğretmen adayları vardır. Bu dersin; içinde bulunduğu toplumla kaynaşma, problemlere karşı daha hassas olma ve toplum içindeki sorumlulukları alma konusunda daha bilinçli davranma gibi yararları olacağını belirten öğretmen adaylarının yanı sıra, bu dersin gelecekteki meslek hayatlarında deneyim sağlayacağını ve kendilerine problem çözme becerisi kazandırarak, ebeveynlerle sağlıklı işbirliği yürütmeleri hususunda katkı vereceğini düşünen öğretmen adayları olduğu görülmüştür. THU dersi bünyesinde herhangi bir sorunla karşı karşıya kalmadan projelerini bitirdiklerini belirten öğretmen adaylarına karşın ders kapsamında proje ve bu projenin yürütüleceği kurumun belirlenmesinde, projenin yürütüleceği kurumlardan izin alma ve güvenliğin sağlanması konusunda sorunlarla karşı karşıya kalan öğretmen adayları olduğu görülmüştür. Ders sorumlusu öğretim elemanlarının yüksek beklentileri nedeniyle sorun yaşadıklarını dile getiren öğretmen adayları olduğu anlaşılırken, projeler yürütülürken ulaşım, zaman ve maddiyat gibi faktörler sebebiyle sorun yaşayan öğretmen adaylarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bu araştırmanın sonucunda THU dersinin güçlü yanları olarak mutlu olma, yardımlaşma, özgüven geliştirme, insan ilişkilerini geliştirme, sorumluluk, farklı bakış açıları kazandırma, sosyalleşme, topluma aidiyet, eğlenceli olma, ekonomiklik, evden yapılması, kurumlardan izin alma gibi prosedürlerle uğraşmama; zayıf yanı olarak dersi veren öğretim üyeleri ile iletişim kurmakta zorlanma görüşleri, Alakoç Pirpir, Girgin Büyükbayraktar, Yıldız Çiçekler ve Konuk Er (2014) ve Elma ve diğerlerinin (2010) çalışmalarını destekler nitelikte iken; yine bu dersin zayıf yanları olarak manevi haz alamamak, sosyal etkileşim kurulamaması,

sınıf arkadaşları ile iletişim kurmakta zorlanmak, mesleki deneyim kazanamamak şeklinde dile getirilen unsurlar ise sözü geçen çalışmaları desteklememektedir. Bu doğrultuda THU dersini veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecinde gönüllülük temelli ve mesleki deneyim kazanmaları için önemli bir basamak olan bu dersin verilmesinde dikkat etmeleri gereken noktalar konusunda duyarlılık göstermeleri önerilebilir. Nitekim öğretmen adaylarının yaptıkları uygulamaların mesleki deneyimlerine katkı olduğunu anlamalarına yardımcı olacak rehberliğin bu süreçte yapılması değerli görülmektedir. Araştırma sonuçları özelinde düşünüldüğünde, uzaktan eğitim süreci sonrasında da dijital yerli kuşağın ilgisini çekecek çevrimiçi THU uygulamalarının devam ettirilmesi, sosyal medya platformlarının aktif olarak kullanılması önerilebilir. Öte yandan ister uzaktan ister yüz yüze olsun THU dersinde öğretmen adaylarının manevi haz alacakları ve sosyal etkileşimin ön planda olduğu uygulamaların önemsenmesi, teknik alt yapı ve donanımın iyileştirilmesi ve denetimin sağlanması isabet olacaktır.

Etik

Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurul Komisyonunun 28.07.2020 tarihli ve 2020/07-02 sayılı toplantısında etik açıdan uygun bulunmuştur (Evrak Tarih ve Sayısı: 28.07.2020-E.32477). Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Makalede yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir. Birinci yazarın makaleye katkısı %50, ikinci yazarın makaleye katkısı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Alakoç Pirpir, D., Girgin Büyükbayraktar, Ç., Yıldız Çiçekler, C., & Konuk Er, R. (2014). Okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 539-554.
- Ayvacı, H. Ş., & Akyıldız, S. (2009). Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin bireye ve topluma kazandırdıkları ve toplumun beklentileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 184, 102-119.
- Bao W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2, 113–115. <https://doi.org/10.1002/hbe2.191>
- Bataineh, K. B., Atoum, M. S., Alsmadi, L. A., & Shikhali, M. (2021). A silver lining of coronavirus: Jordanian Universities turn to distance education. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 17(2), 1-11.
- Brooks, S. K., Smith, L. E., Webster, R. K., Weston, D., Woodland, L., Hall, I., & Rubin, G. J. (2020). The impact of unplanned school closure on children's social contact: Rapid evidence review. *Euro Surveill*, 25(13), 2000188. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2020.25.13.2000188>
- Çetin, T., & Sönmez, Ö. F. (2009). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin amaç ve içeriğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 851-875.

- Daniel, S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 1-6. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Dinçer, Ç., Ergül, A., Şen, M., & Çabuk, B. (2011). Bir Topluma Hizmet Uygulaması örneği: “Haydi Kavram Oyuncaklarıyla Oynayalım”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 19-38.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). COVID-19 pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Elma, C., Kesten, A., Kiroğlu, K., Uzun, E. M., Dicle, A. N., & Palavan, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 231-252.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: Tarihçe ve gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Gökçe, N. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 176-194.
- Gürler, C. Uslu, T., & Daştan, İ. (2020). Evaluation of distance learning from student perspective in Covid-19 pandemic. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(4), 1895-1904.
- Haktanır, G., Akgün, E., Karaman, G., & Duman G. (2013). “Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi” ve “MEB Mobil Anaokulu Projesi”nin birlikte yürütülmesi ile çocukların gelişimlerinin desteklenmesi: Peçenek Köyü örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 69-82.
- Hammond, T., Watson, K., Brumbelow, K., Fields, S., Shryock, K., Chamberland, J., Barroso, L., de Miranda, M., Johnson, M., Alexander, G., Childs, M. D., Ray, S., White, L., Cherian, J., Dunn, A., & Herbert, B. (2020). A survey to measure the effects of forced transition to 100% online learning on community sharing, feelings of social isolation, equity, resilience, and learning content during the COVID-19 pandemic. Available electronically from <http://hdl.handle.net/1969.1/187835>
- Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: Temel Tasarım dersi örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Kaleli-Yılmaz, G., & Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 299-322.
- Kang, B. (2021). How the COVID-19 pandemic is reshaping the education service. In J. Lee, & S. H. Han (Eds.), *The Future of Service Post-COVID-19 Pandemic* (vol. 1, pp. 15-36). Springer.
- Karadağ, E., & Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192. doi:10.2399/yod.20.730688
- Karakuş, İ., & Yanpar Yelken, T.(2020). Uzaktan eğitim alan üniversite öğrencilerinin sosyal bulunuşluk ile işlemsel uzaklıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 171-185. doi:10.24106/kefdergi.3506

- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241. DOI: 10.29000/rumelide.752297
- Küçüköğlü, A. (2012). Öğretmen eğitiminde topluma hizmet uygulamaları deneysel bir öğrenme yaklaşımı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(4), 214-226.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Laplanche, P. (2020). Contactless U: Higher Education in the Postcoronavirus World. *IEEE Annals of the History of Computing*, 53(07), 76-79.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, Turan, S. (Çev. Ed.), Koçak-Canbaz, F. ve Öz, M. (Böl. Çev.). Nobel Yayıncılık.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook: Qualitative data analysis* (Second Edition). Sage Publications.
- Noskova, A. V., Goloukhova, D. V., Proskurina, A. S., & Nguen, H. T. (2021). Digitalization of the educational environment: Risk assessment of distance education by Russian and Vietnamese students. *Higher Education in Russia*, 30(1), 157-167.
- Owusu-Fordjour, C., Koomson, C. K., & Hanson, D. (2020). The impact of COVID-19 on learning - The perspective of the Ghanaian student. *European Journal of Education Studies*, 7(3), 88-101.
- Özer, M. (2020). Türkiye’de COVID-19 salgını sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Sage Publications.
- Pınar, M. A., & Dönel Akgül, G. (2020). The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the Covid-19 pandemic. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(2), 461-486.
- Rajhans, V., Memon, U., Patil, V., & Goyal, A. (in press). Impact of COVID-19 on academic activities and way forward in Indian Optometry. *Journal of Optometry*. doi: <https://doi.org/10.1016/j.optom.2020.06.002>
- Sahu, P. (2020). Closure of universities due to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): Impact on education and mental health of students and academic staff. *Cureus*, 12(4), e7541doi:10.7759/cureus.7541
- Sălceanu, C. (2020). Higher education challenges during COVID-19 pandemic: A case study. *Revista Universitară de Sociologie*, XVI(1), 104-114.
- Samur, S. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde Ankara'daki devlet üniversitelerinin Instagram kullanımları üzerine nicel bir araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 436-457.
- Telli Yamamoto, G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Theoret C, & Ming X. (2020). Our education, our concerns: Medical student education impact due to COVID-19. *Medical Education*. doi:10.1111/medu.14181

- Ural Keleş, P., & Aydın, S. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının Topluma Hizmet Uygulamaları dersi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 169-184.
- Vasiliki, K., Charissi, A., & Tympa, E. (2021). Greek University students' attitudes about distance education due to emergency circumstances. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 6(1), 14-25.
- Verma, M. G., & Priyamvada, M. (2020). COVID-19 and teaching: Perception of school teachers on usage of online teaching tools. *Mukt Shabd Journal*, IX(VI), 2492-2503.
- Vlachopoulos, D. (2020). COVID-19: Threat or opportunity for online education? *Higher Learning Research Communication*, 10(1), 16–19. DOI: 10.18870/hlrc.v10i1.1179
- Wargadinata, W., Maimunah, I., Dewi, E., & Rofiq, Z. (2020). Student's responses on learning in the early COVID-19 pandemic. *Tadris: Jurnal Keguruan dan Ilmu Tarbiyah*, 5(1), 141-153.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2011). Eğitim fakültelerinin sosyal sorumluluğu ve topluma hizmet uygulamaları dersi: Nitel bir araştırma. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 4(2), 86-108.
- YÖK, (2018). <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>